

ESPANYA EXPORTA UNS 4.000 MILIONS D'EUROS L'ANY EN ARMAMENT

Mercaders de la mort

Agustí Codinach

TICA FONT

«La indústria d'armament viu de les subvencions que dona l'Estat»

PERE ORTEGA

«La llei només obliga a indicar el país al qual se li venen les armes i la quantitat total»

FRANCESC GUSI

«Cal anar avançant vers una regulació cada vegada més estricta del comerç d'armes»

P 3-6

Anar a les arrels de la misèria i la injustícia

La religiosa alemanya Karoline Mayer va descobrir als suburbis de Xile la seva autèntica vocació

P 16-17

Veus de l'Església catalana critiquen l'empresonament dels consellers

XAVIER NOVELL
Bisbe de Solsona

«No és just que per la via de la força s'impedeixi a aquest poble decidir el seu futur»

P 9

Pensant-ho millor

Som comunitat

Una de les coses que més ens defineix com a persones és la capacitat de conviure i de compartir, des de la diferència i la diversitat. Cadascú de nosaltres és un ésser únic i irreplicable, fill de Déu, germà de tots. Necessitem però, un marc referencial que ens ajudi a consolidar la nostra personalitat, l'escalf que ens ofereixen els altres, el coneixement i de la identificació de trets propis, alhora compartits, que ens ajudin a establir relacions i ens facilitin la participació activa en l'espai social, reforçant la pròpia pertinença.

La comunitat afavoreix la plena humanització, en oferir-nos el marc i l'espai en el qual ens realitzem com a éssers personals, culturals i polítics, tot desenvolupant la nostra vocació a la comunió en la convivència social.

Ara bé, la postmodernitat es caracteritza per un canvi de models poblacionals significatiu, com a conseqüència de fenòmens de mobilitat, de socialització i de noves relacions laborals. Fets que afecten les comunitats tradicionals, ara totalment superades per la importància creixent de nous grups conviviaus (reals o en línia) i ambients funcionals, fonamentats sobre

el treball, la professió, o altres manifestacions cíviques.

I és en aquests nous medis funcionals on es prenen la major part de les decisions que afecten la societat i que alhora esdevenen poderosos centres de conscienciació col·lectiva que a poc a poc generen nous paradigmes comunitaris. El cristianisme és bàsicament comunitat. La seva naturalesa, estimulada per la transcendència, ens ajuda a superar les limitacions naturals i ens ajuda a superar, també, les estructures del poder, de la voluntat de poder, de la raó enfront dels instints i d'un model racional decadent. La comunitat cristiana pot contribuir a enfortir la recerca de la veritat més enllà dels símbols i de les paraules que enfosqueixen la realitat, contribuint sobretot al diàleg, en el seu significat original, no com un simple raonament incapacitat per descobrir «tota la veritat», sinó allò que potencia la justícia, acompanyada de la caritat —estima als altres—, segons el missatge de Jesucrist.

És a dir, practicar el diàleg com una finalitat sagrada que pot salvar-nos de les tragèdies mundials, tot cercant la pau al món.

Carme Borbonès

Directora honorària de la Càtedra d'Inclusió Social de la Universitat Rovira i Virgili

Opinió

La setmana en tuits

Xavi Casanovas @xcasanovasc

Director de Cristianisme i Justícia

#paradisepapers noves filtracions que ens recorden la importància de @XjusticiaFiscal

Cristina Orduña @cristinaorduna1

Delegada de Mitjans de Comunicació Social del bisbat d'Urgell

El camí del transhumanisme està servit. Sabem quins són els límits de l'ètica? L'exploació del cos: esclavatge pel segle XXI

Jaume Pujol @PujolJaume

Arquebisbe de Tarragona

Profundament preocupat i trist per la situació que s'ha generat avui. Prego Déu que es preservi la pau social

Carles Puigdemont @KRLS

President

En llibertat i sense fiança. El nostre pensament és per als companys injustament empresonats per un Estat allunyat de la pràctica democràtica

Archbishop Gustavo @AbishopGustavo

Arquebisbe de San Antonio, Texas

Germanes i germanes baptistes, preguem i patim amb vosaltres

Joël Luzenko @Jluzenko

Comunicació del santuari de la Mare de Déu de Lourdes

Treballs de renovació de les piscines de Lourdes

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 14 de novembre del 1924: primera emissió radiofònica a la Península: neix Ràdio Barcelona.

Zoom

Eduard Brufau

El 26 d'octubre passat el papa Francesc va mantenir una videoconferència amb l'Estació Espacial Internacional. Els sis astronautes que hi resideixen li van explicar que des de 400 km de distància la Terra es veu «en pau, sense fronteres i sense guerres»; el Pontífex els va donar les gràcies per ser «representants de tota la família humana en el gran projecte de recerca d'aquesta estació espacial».

Escollat a Ràdio Estel

Ignasi Miranda

Coordinador d'Informatius

Lletra a l'aire

L'Obrecartes és un nou espai, dirigit per Jordi Carretero, que s'emet des del 15 d'octubre tots els diumenges de 21.30 a 22 h. Hi participen col·laboradors que «ens ajuden a gaudir de l'escriptura» —deia la presentadora Mercè Raga en la primera edició— i de la lletra. Aquesta mitja hora setmanal explica històries reflectides en les cartes tradicionals, cosa que permet descobrir el fons, els sentiments, la personalitat i el pensament de moltes persones, conegudes socialment o a nivell personal. El programa inclou també l'obertura d'una carta, llegida el primer dia pel copresentador Joan Trias i adreçada a l'oient.

El 5 de novembre, es llegia un relat, arribat d'Ohio (Estats Units), en què Joe Anderson parlava de l'esclavitud que va patir l'any 1865. A més, la grafòloga Francina Alsina definia la grafologia, en aquesta mateixa edició, com «la ciència del coneixement de l'ésser humà a través de la seva escriptura» i que «es comença a sistematitzar amb l'abat Machon el 1871». A banda de les seccions i els personatges, es llegeixen cartes que es poden enviar a l'adreça electrònica obrecartes@radioestel.cat o al carrer Comtes de Bell-lloc, 67, 08014-Barcelona.

Editorial

Mercaders de la mort

Cada mes el papa Francesc protagonitza un vídeo breu (*El vídeo del Papa*) i llança un missatge al món amb la mirada posada en diversos temes d'actualitat com el diàleg interreligiós, l'acolliment als refugiats o els nens soldats. És una iniciativa valenta de la Xarxa Mundial d'Oració del Papa que assoleix gran difusió.

El del mes de juny passat era especialment colpidor, perquè presentava dos suposats dignataris, que després de signar un acord de pau, s'estrenyen les mans fins que començava a brollar-ne sang. Cal contextualitzar-lo: el missatge arribava poc després de la visita al Vaticà del president dels Estats Units, Donald Trump, al qual el Bisbe de Roma va regalar un medalló amb el símbol de la pau i li va demanar ser ins-

trument de pau. Després de la trobada, Trump en el seu compte de Twitter, expressava les seves intencions pacificadores que després han quedat en bones intencions.

En el seu missatge el Papa afirma: «És una absurda contradicció parlar de pau, negociar la pau i alhora promoure o permetre el comerç d'armes. Qui parla de pau i afavoreix la guerra és un hipòcrita.» Francesc es referia amb força a la hipocresia dels governs a l'hora d'implicar-se per tal de cercar una solució: «Aquesta guerra d'allà, aquesta altra d'ençà, és de debò una guerra per problemes o és una guerra comercial per vendre armes en el comerç il·legal i perquè s'enriqueixin els mer-

cadars de la mort?»

En el Primer Pla d'aquest número de *Catalunya Cristiana*, la nostra redactora Rosa Maria Jané recull, entre d'altres, la intervenció de Pere Ortega, autor de l'informe *La bombolla de les armes i la indústria militar a Espanya*, que assegura que el 4% del total de les exportacions de les armes mundial és espanyol. És una xifra important perquè exportem aproximadament 4.000 milions d'euros a l'any i ocupem el setè país en el rànquing mundial de venda d'armes. A més violem la llei, perquè estem venent armes a l'Aràbia Saudita, a Turquia, a l'Iran, a països que estan implicats en conflictes armats. És cínic que s'invoqui repetidament la llei per resoldre conflictes interns mentre se segueix vulnerant en qüestions d'abast mundial.

La redacció us proposa

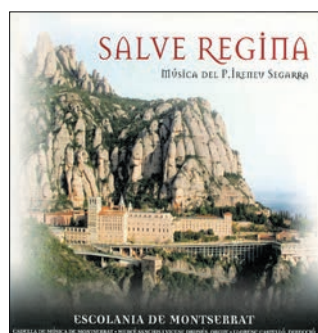
Preparació al matrimoni
La pastoral afronta els reptes davant dels signes del nostre temps
P 11

Mostra de cinema espiritual
Vint pel·lícules i un curtmetratge sobre el diàleg i la diversitat
P 15

500 anys de la Reforma
Declaració conjunta de catòlics i luterans: menys prejudicis
P 12

Homenatge al P. Ireneu Segarra
Un CD per commemorar el centenari del seu naixement
P 27

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada

Bisbe auxiliar de Barcelona, administrador apostòlic de Mallorca i bisbe electe de Mallorca

Amb tu, som una gran família

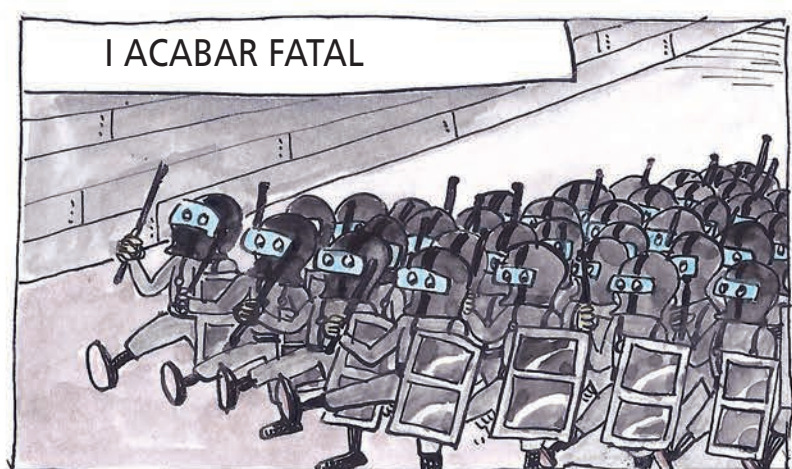
Celebrant la Diada de Germanor, m'agradaria que parléssim de l'Església com una cosa pròpia, com una cosa molt familiar amb la qual m'identifico i que es tradueix en un «algú» col·lectiu, en una comunitat viva d'homes i dones que creuen en Jesús i fonamenten en Ell la seva amistat i contagien fraternitat. M'agradaria que ho féssim des de la nostra implicació amable, constructiva i en plena comunió amb la seva missió.

L'Església, tot i que ens projecta cap a l'eternitat, apareix en el temps, i, encara que és universal, esdevé en un territori concret, anomenat Església particular o diòcesi. La raó és la successió apostòlica en la persona del bisbe. No obstant això, i tenint en compte aquest fonament, serà necessària la *visió de fe* i la *pertinença cordial* per poder entendre el seu misteri i el lloc decisiu que ocupa en la vida d'un cristià.

L'Església pot ser vista de moltes maneres, però per entendre-la cal tenir una visió «sacramental», la qual ens permet veure-la amb els ulls de la fe i descobrir en allò que és visible, l'invisible, el transcendent, Déu mateix.

Us convido, doncs, a treballar aquesta antiga i sempre nova «forma de veure». Déu ens fa el do d'aquesta visió que dona interioritat a la vida, però també se serveix de mediacions per fer-nos-ho present. La *primera mediació* per veure, escoltar i entendre Déu és Jesucrist («qui em veu a mi veu el Pare», diu Jesús) i l'*altra mediació* som nosaltres, l'Església, («el qui us acull a vosaltres, a mi m'acull», «tot el que vàreu fer a un d'aquests germans més petits, a mi m'ho fèieu», és la identificació de Jesús).

Tant en un cas com en l'altre, tot l'Evangeli és una invitació a fer aquest exercici de nova «visió», de mirar amb els ulls amb què Déu ens mira. Es tracta d'un canvi d'ulls, com ho van viure els deixebles d'Emaús en el moment en què Jesús parteix el pa: «Se'ls varen obrir els ulls i el varen reconèixer.» Aquí hi ha quelcom important a retenir i que ha d'il·luminar la nostra nova visió i experiència d'Església: la trobada i la decisió pel seguiment de Jesús.

El negoci de la guerra

Espanya ocupa el setè lloc mundial en les exportacions d'armes

L'any 2017 el pressupost del Ministeri de Defensa ha augmentat en un 32% en relació amb l'any passat.

Rosa María Jané Chueca

«És una contradicció absurda parlar de pau, negociar la pau, i alhora promoure o permetre el comerç d'armes. Qui parla de pau i afavoreix la guerra és un hipòcrita.» A partir d'aquestes paraules del papa Francesc, podem pensar que el nivell d'hipocresia del govern espanyol és considerable tenint en compte que Espanya està «ben situada» en el rànquing mundial del comerç d'armes. Ocupa el setè lloc, per davant té països com els Estats Units o Rússia.

Tica Font, directora de l'Institut Català Internacional per a la Pau (ICIP), creu que «a Francesc l'ha impactat molt tot el que està passant a Síria i al Pròxim Orient. Ell ve d'Amèrica Llatina i coneix els efectes de les armes curtes als barris. Aquesta doble vessant el porta a denunciar amb força que no es pot construir la pau si alhora mantenim una indústria, un negoci i un benefici que es basa a ferir i matar persones, o en l'ús de les armes per fer-te valer en un espai geogràfic».

Per a Pere Ortega, autor de l'informe *La bombolla de les armes i la indústria militar a Espanya* i coautor d'*Els despropòsits de la despesa militar* del Centre Delàs d'Estudis per la Pau, Espanya «es troba en un nivell alt d'hipocresia i de cinisme. Se situa en el 4% del total de les exportacions d'armes mundial. És una xifra important perquè Espanya exporta aproxi-

madament uns 4.000 milions d'euros l'any». Francesc Gusi, col·laborador de FundiPau, apunta que «les exportacions d'armes són un instrument polític, perquè segons a qui s'exporta o a qui no, es poden establir unes aliances o altres».

Ortega opina que el Papa «és de les poques persones que està donant una imatge i un pensament de racionalitat davant la bogeria que patim al món, sobretot després de l'arribada al poder de Donald Trump, que amenaça amb guerres arreu del món. En aquest context, Espanya es deixa arrossegar per aquesta onada bel·licista de Trump».

Amb el nomenament de Pedro Morenés al capdavant del Ministeri de Defensa, l'any 2011, Espanya va iniciar l'arrencada en el camp de les exportacions i en vuit anys va passar del lloc 14-15 al lloc número 7. «Ell ja venia de la indústria armamentística», assenyala Font, «la seva primera opció era que la indústria armamentística no patís la crisi econòmica. Sota el concepte d'«internacionalització de la indústria espanyola», va actuar com a cap de vendes internacional. A través del Ministeri es va impulsar la projecció internacional de la indústria armamentística».

«El Ministeri de Defensa té 32 agregadores a l'exterior per ajudar les ambaixades espanyoles a vendre armes. Del 100% d'armes espanyoles, el Ministeri de Defensa n'adquireix el 30%; l'altre 70% s'exporta. Abans

TICA FONT

«No es pot construir la pau si alhora mantenim una indústria que es basa a ferir i matar persones»

FRANCESC GUSI

«Cal plantejar molt seriosament la reconversió de la indústria militar en indústria civil»

PERE ORTEGA

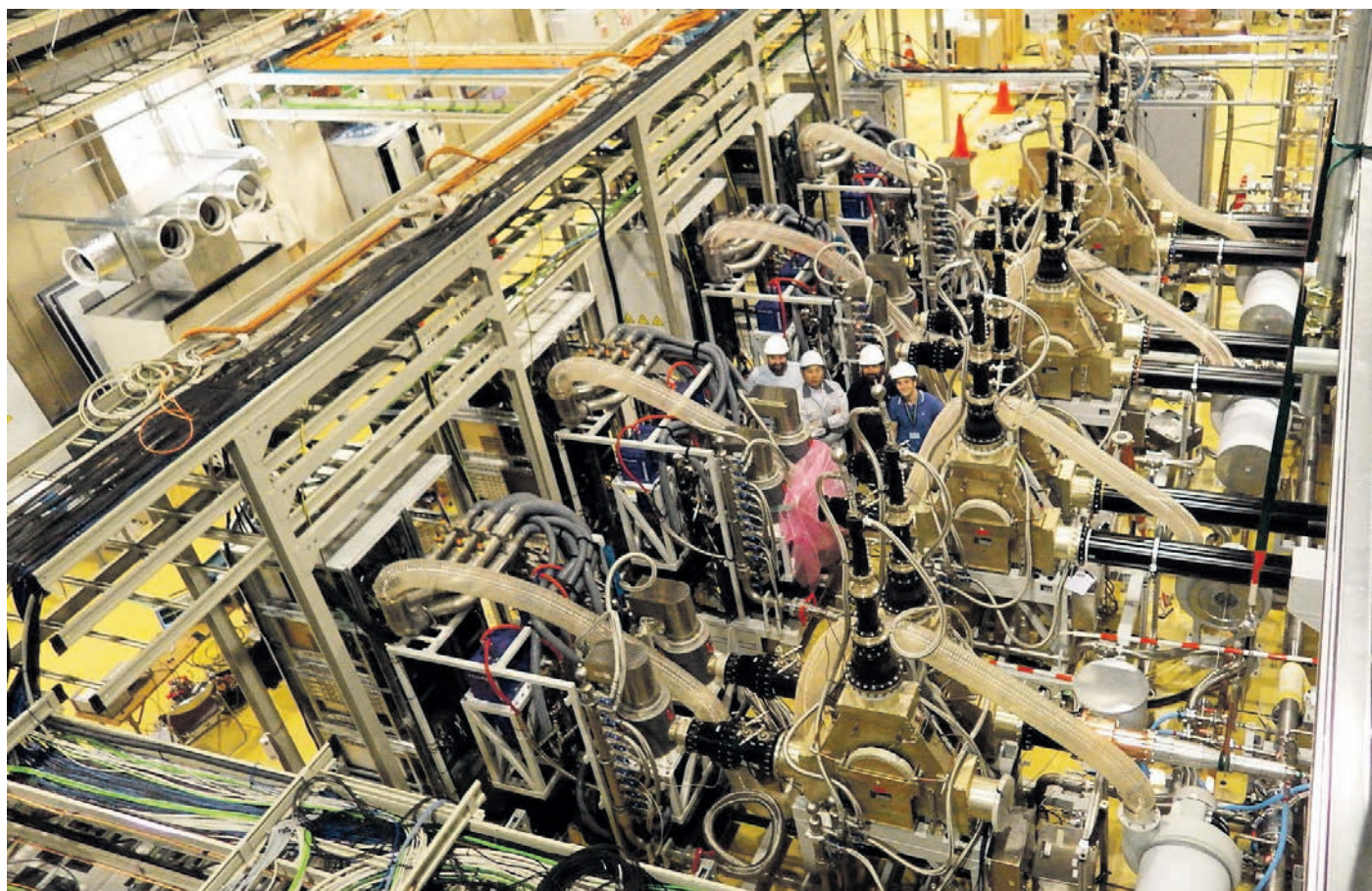
«Espanya està violant la llei perquè està venent armes a l'Aràbia Saudita, a Turquia, a l'Iran... països que estan implicats en conflictes armats»

era a l'inrevés», assegura Pere Ortega. I afegeix: «La indústria espanyola d'armament no és que sigui de les més potents del món però té 3 o 4 empreses que són força importants i que exporten molt: Airbus, que també fabrica avions militars; Navantia, que fabrica vaixells de guerra; Santa Bàrbara, que fabrica blindats, bombes i explosius, i Indra, que fabrica tecnologia i electrònica.»

Indústria deficitària

L'investigador del Centre Delàs ens explica que «la indústria militar a Espanya s'alimenta, principalment, de les demandes del Ministeri de Defensa, especialment dels anomenats Programes Especials d'Armament (PEA)». La pega és que amb aquests programes s'hipoteca el futur «amb una despesa d'enormes proporcions». En paraules de Tica Font, «la indústria d'armes sempre és deficitària i requereix molta inversió per anar actualitzant-se tecnològicament. Però no es fabricarà mai per a milions perquè no són béns de consum. Aquestes inversions no es recuperaran mai. És una indústria que viu de les subvencions que dona l'Estat. És l'Estat el que posa els diners per a R+D i no es recuperen mai. És a dir, que s'acabarà la vida d'aquella arma i encara l'estarem pagant...». Així, per aquests PEA, «tenim un deute de 36 mil milions d'euros, diners que s'han donat a la indústria en forma de préstec i que ja no es tornaran», es

IndraCompany

lamentava la directora de l'ICIP.

Pere Ortega subratlla que «s'ha generat aquest deute perquè s'ha generat una bombolla en armament i cada any augmenta el deute». Segons Ortega, «el pes específic de la producció d'armes en el total de la producció industrial d'Espanya només representa un 1%. No és la gran indústria pesada espanyola la de l'armament, té un pes petit i, per tant, prescindible des del punt de vista de l'economia. Tot l'ajut que reben aquestes empreses, algunes d'estatals, si es dediqués a la indústria civil segur que es crearia més riquesa que amb les armes, a part de ser més ètic i moral».

Francesc Gusi opina que «cal anar avançant cap a una regulació cada cop més estricta del comerç d'armes perquè la meta final és que no es produeixin aquestes armes. Cal plantejar molt seriosament la reconversió de la indústria militar en indústria civil».

Precisament, més control i més transparència en el comerç d'armes és el que demanen les ONG. Des de fa anys, Amnistia Internacional, Greenpeace, FundiPau i Oxfam Intermón impulsen la campanya «Armes sota control». Aquest any es compleix el desè aniversari de la Llei 53/2007, que regula el comerç d'armes. «Aquesta llei és limitada, és cert», reconeix Gusi, «però és una eina que abans no teníem».

Des d'aquesta llei, cada any el govern espanyol elabora un informe amb totes les estadístiques del material militar que s'exporta i les ONG preparen un contra informe «que enviem al govern per denunciar el que no es compleix amb aquesta llei», comenta el col·laborador de FundiPau.

Tres legislacions

Actualment hi ha tres legislacions sobre el comerç d'armes: la llei espanyola 53/2007; la Posició Comuna europea de l'any 2008 que reflecteix els punts segons els quals no es pot exportar a determinats països i, des del 2014, el Tractat de Comerç d'Armes que marca una regla d'or: «No autoritzar armes per cometre atrocitats.»

Amb la llei espanyola en mà, indica Gusi, «existeixen criteris de negació i de revocació molt clars: quan hi ha indicis racionals que puguin ser emprats el material en accions que amenacin la pau, l'estabilitat o la seguretat en un àmbit mundial o regional, que reviscolin tensions o conflictes latents, per repressió interna o en situació de violació de drets humans o que existeixi perill que puguin ser desviats a tercers països».

La legislació europea també preveu «vuit criteris segons els quals no es poden exportar armes, per exemple, quan hi ha violacions dels drets humans, quan un país gasta de forma desmesurada en armament o fomenta el terrorisme internacional», assegura Pere Ortega. Amb tot, cada país

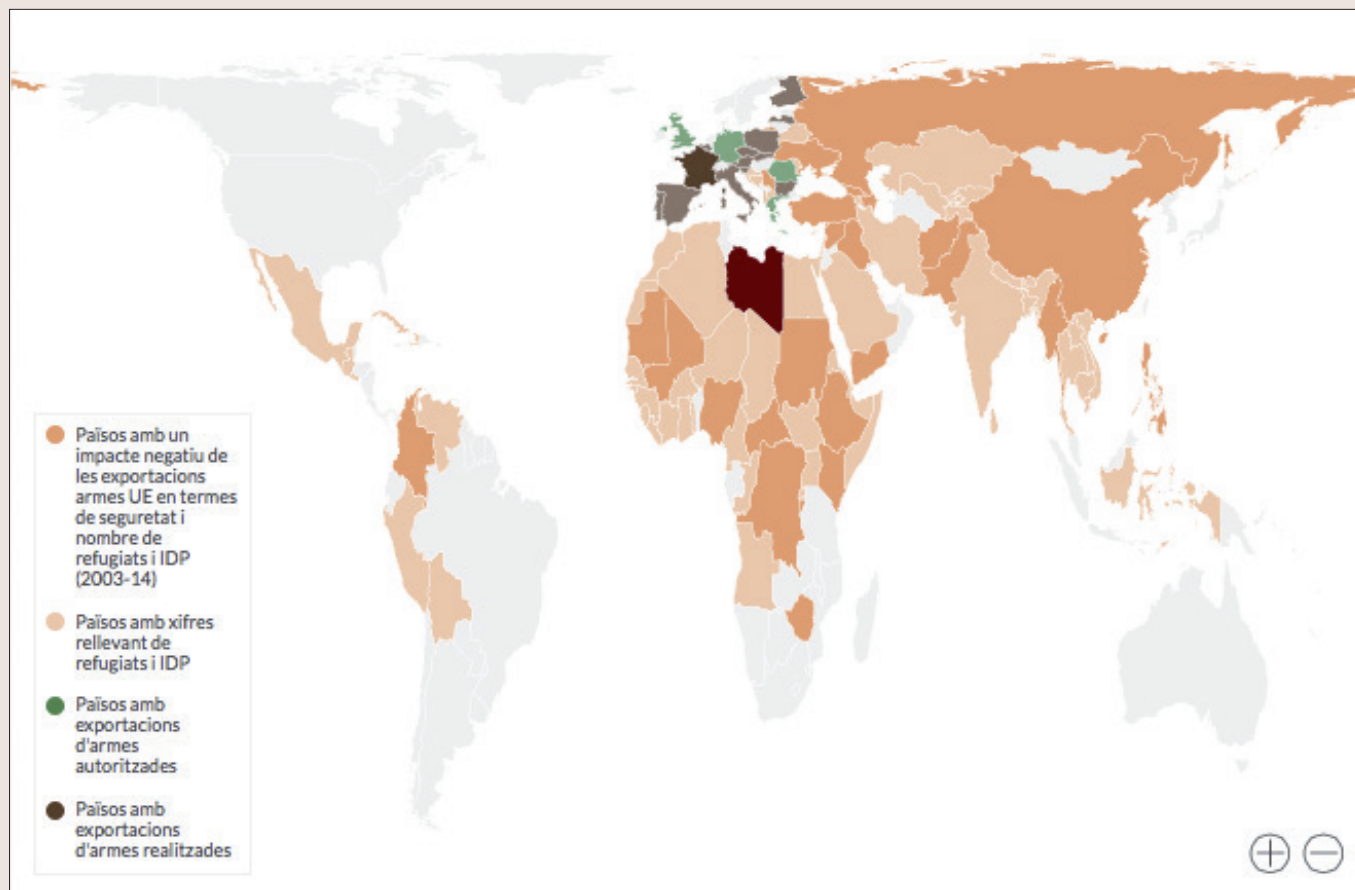
interpreta aquests criteris segons els propis interessos. Així, afirma Ortega, «segons el nostre criteri, Espanya està violant la llei perquè està venent armes a l'Aràbia Saudita, a Turquia, a l'Iran... països que estan implicats en conflictes armats. Segons la legislació, les vendes a aquests països haurien

d'estar prohibides».

Per això la campanya «Armes sota control» exigeix la fi del secretisme en la venda d'armes espanyoles a l'Aràbia Saudita i la manca de control de l'ús de les armes exportades. Francesc Gusi denuncia que «no podem saber quins criteris s'apliquen per autoritzar

o denegar les exportacions perquè estan sotmeses a la Llei de Secrets Oficials. Així que demanem al govern espanyol que es revisi la llei i que no hi hagi secretismes. Ens sembla que quan la secretària d'Estat de Comerç, María Luisa Poncela, assegura que "el govern espanyol no té intenció de

Armes i refugiats

Quina responsabilitat tenen els països de la Unió Europea en la crisi dels refugiats? Aquesta pregunta la podem respondre gràcies a la nova eina *on-line* del Centre Delàs.

Ja es pot consultar al web www.centredelas.org el nou mapa interactiu sobre exportacions europees d'armes i fluxos de refugiats i desplaçats interns. L'objectiu és visualitzar de manera senzilla la relació que existeix entre les exportacions d'armes i una conseqüència tan greu

dels conflictes i tensions com són els milions de persones que han fugit de casa seva. En la recerca interactiva també es mostra la responsabilitat en l'autorització o exportació realitzada d'armament europeu. L'usuari pot veure-hi quins països d'Europa venen armes a països en conflicte o tensió.

A través d'aquesta pàgina web es poden comprovar les dades en format taula, gràfic i mapa, que a més són descarregables.

donar prioritat al comerç d'armament i material de doble ús sobre el respecte dels drets humans, allí on manté interessos econòmics i comercials, és a dir, no prevalen els interessos econòmics i comercials per damunt dels drets humans", no es compleix en absolut».

Tica Font coincideix a afirmar que a Espanya es dona «la màxima opacitat» pel que fa a comerç d'armes i «a més es donen males pràctiques perquè ven armes a països que vulneren els drets humans o que estan en conflicte armat. A Espanya impera més el criteri comercial, tot i que ha firmat

una legislació». Per a Pere Ortega, «la llei només obliga a indicar el país al qual es venen les armes i la quantitat total. No es diu el tipus d'armes. Tampoc no es diu qui és el comprador, ni l'empresa exportadora».

La llei, indica Ortega, «exigeix que hi hagi un certificat de destí de l'arma, però sempre hi ha dubtes sobretot quan es venen armes a països poc o gens democràtics». «No existeix cap tipus de control ni seguiment un cop venudes les armes. La normativa actual diu que des que surt de fàbrica fins que arriba al comprador hi ha

un control, es controla la ruta des de l'origen fins al comprador perquè faci una certificació final de rebuda, però no existeix una traçabilitat de l'arma», sosté Tica Font.

Així, no se sap si després del destí final aquella arma acaba en altres mans. No es preveu quin ús en farà el comprador de l'arma ni se li imposa cap obligació sobre la vida de l'arma. «Sovint només parlem de l'arma», reflexiona la directora de l'ICIP, «però ens deixem altres aspectes, perquè qui ven l'arma és qui ofereix assessorament tècnic, qui forma per fer-la

servir... no només es produeixen armes a Espanya, sinó que també es forma i s'entrena per fer-les servir i això queda fora de les responsabilitats legals».

En definitiva, podríem parlar d'Espanya com a còmplice en crims contra la humanitat. Francesc Gusi ho té clar: «Jo crec que sí, de fet el nostre darrer informe es titula *El risc de la complicitat en la comissió de crims de dret internacional*. I en aquest informe els països que més ens preocupen són l'Aràbia Saudita, Bahrain, el Brasil, Colòmbia, Egipte...» Encara queda molta feina a fer...

El paper de la monarquia

Agustí Codinach

En la manifestació de condemna del terrorisme després dels atemptats jihadistes del 17 d'agost a Barcelona i Cambrils es van veure imatges inèdites: pancartes amb imatges del rei Felip a l'Aràbia Saudita i cartells contra la venda d'armes. «Felip, qui vol la pau no trafica amb armes», es llegia a les pancartes. Pere Ortega comenta que «no ens va sorprendre aquesta reacció perquè a Catalunya som diverses les entitats que treballem des de fa anys en aquest tema denunciant que aquesta situació ha de canviar. Sensibilitzem la societat sobre el fet que el comerç d'armes és èticament reprovable, per tant cal restringir-lo, racionalitzar-lo i impedir que es venguin armes quan es tingui la certesa que contribuiran a més morts, més violència i a vulnerar drets humans».

Segons Pere Ortega, «la monarquia espanyola sempre ha estat implicada a ajudar a vendre armes. En els seus viatges pel món sempre va acompanyada d'empresaris i entre ells no falten els productors d'armes. A més, la monarquia espanyola és molt amiga de la monarquia saudita i ha ajudat a la venda d'armes. Això és denunciabile des del punt de vista ètic i moral perquè Aràbia Saudita no respecta els drets humans». En aquesta línia s'expressa també Tica Font: «El rei aprofita la seva amistat amb els països del Golf i això és utilitzat per les delegacions comercials que l'acompanyen en els seus viatges, també els presidents de les indústries d'armes. Tot i que ara Espanya està fent una gran aposta pels països asiàtics i el pol de venda s'està traslladant al Vietnam, Tailàndia,

Malàisia, Corea, Singapur, l'Índia...».

Per això no ens ha d'estranyar la reacció dels manifestants en contra la Corona i el Govern en relació amb el comerç d'armes. «És un tema que interessa a l'opinió pública», considera Ortega, «a la manifestació es va veure que una gran majoria de gent denunciava que l'Estat espanyol és còmplice d'aquestes violacions en aquells països que després té com a resposta aquests atemptats aquí. La guerra contra el terrorisme iniciada a partir del 2001 pels Estats Units ha encès més la violència al Pròxim Orient i ha provocat una resposta de la seva població cap a Occident encara que sigui una resposta violenta, suïcida, nihilista i condemnable. Les armes no són el camí per resoldre la violència».

A Catalunya hi ha força sensibi-

lització sobre aquest tema. Per a la directora de l'ICIP, «és fruit del treball que les ONG han realitzat i que, de forma permanent i constant, han anat informant. A Catalunya hi ha una més gran sensibilitat que en altres indrets. Per exemple, no passa així a Cadis, on l'empresa més important és Navantia, que construeix vaixells de guerra. La població de la zona no està d'acord a posar pegues a la indústria armamentística. I igualment passa a ciutats com Cartagena, Ferrol... allí on hi ha una indústria militar potent».

Per això, Francesc Gusi defensa que «necessitem una opinió pública sensibilitzada i ben informada, que treballi per a la resolució pacífica dels conflictes, per evitar aquest comerç d'armes i que no s'atiï els conflictes».

«Mai més la guerra!», demana el papa Francesc

Celebra els Fidels Difunts al Cementiri Americà de Neptú

AICA
Ciutat del Vaticà

«Mai més la guerra! Mai més aquesta inútil matança, com va dir Benet XV. Val més esperar sense aquesta destrucció. D'esperances rompudes, cap més, Senyor! Amb la guerra tot es perd», va expressar el papa Francesc en celebrar el 2 de novembre la missa en commemoració dels Fidels Difunts al Cementiri Americà de Neptú a Roma. És el primer

cop que un Papa celebra l'eucaristia en aquest cementiri. Quan hi va arribar, el Pontífex va visitar algunes tombes, incloses les d'un desconegut, un italo-americà i un jueu.

El Papa va improvisar la seva homilia en la qual va assenyalar: «Avui ens apleguem en l'esperança. L'esperança de retrobar Déu, de retrobar-nos tots nosaltres com a germans, aquesta esperança no desil·lusional.» Amb tot, «l'esperança molt sovint neix i arrela

PAPA FRANCESC
«Molt sovint els homes pensen a fer una guerra, estan convençuts que portarà un món nou»

en moltes nafres humanes, en molt dolor humà, i aquell moment de dolor, de ferida, de patiment, ens fa mirar el cel i dir: jo crec que el meu Redemptor és viu».

En aquest indret, va seguir Francesc, «resem de manera especial per aquests nois. Avui, quan el món està de nou en guerra i es prepara per anar més fortament a la guerra. Més no, Senyor, més no. Amb la guerra tot es perd».

La guerra és la destrucció de nosaltres mateixos, va subratllar el Pontífex, i va afegir: «Si avui és un dia d'esperança, avui també és un dia de llàgrimes. Llàgrimes com les que sentien i ploraven les dones quan arribava el correu: "Vostè, senyora, té l'honor que el seu marit hagi estat un heroi de la pàtria"; "que els seus fills siguin herois de la pàtria". Són llàgrimes que avui la humanitat no ha d'oblidar.» El Bisbe de Roma va dir que «molt sovint en la història els homes pensen a fer una guerra, estan convençuts que portarà un món nou, una "primavera". I acaba en un hivern, lleig, cruel, en el regne del terror i de la mort. (...) Resem també pels morts d'avui, els morts de guerra, també pels infants innocents. Aquest és el fruit de la guerra: la mort. I que el Senyor ens doni la gràcia de plorar».

El cementiri americà de la Segona Guerra Mundial Sicília és un immens camp de làpides de 7.860 soldats nord-americans. La majoria d'aquests soldats van morir en l'alliberament de Sicília; en els desembarcaments en la zona de Salern i en els intensos combats cap al nord; en els desembarcaments a la platja Anzio i en el suport aeri i naval a les regions.

Després de l'eucaristia al cementiri americà el Pontífex va visitar el santuari de les Fosses Ardeatines, que va ser creat per recordar la massacre perpetrada pels nazis a Roma el 24 de març del 1944. De tornada al Vaticà, el Papa va visitar les grutes de la basílica de Sant Pere, on va tenir una estona de pregària privada, en sufragi pels Papes enterrats allí i per tots els difunts.

«L'autoritat neix del bon exemple»

AICA / Ciutat del Vaticà

En el seu discurs abans de l'Àngelus, el papa Francesc va advertir que «si l'autoritat s'exerceix malament, es torna opressiva i crea un clima de desconfiança i hostilitat» i va recordar que «els deixebles de Jesús no hem de buscar títols d'honor, sinó tenir una actitud de germans». «El mal exercici de l'autoritat no permet que la gent creixi, i crea un clima de desconfiança i hostilitat, mentre que, en canvi, l'autoritat hauria de prendre precisament la seva força del bon exemple, que serveixi per ajudar els altres a practicar el que cal i és just, i per sostenir en les proves els qui es troben en el camí del bé», va sostenir. Després de l'Àngelus, el Papa va recordar la beatificació de Regina Mariam Vattalil, Rani Maria, religiosa de la congregació de les Germanes Franciscanes Clarisses, assassinada per la seva fe cristiana el 1995. «La germana Vattalil va donar testimoni de Crist en l'amor i la mansuetud, i s'uneix a la llarga fila de màrtirs del nostre temps. El seu sacrifici és una llavor de fe i de pau, especialment en terra índia. Era tan bona! Li deien la germana del somriure», va explicar Francesc.

Església en sortida

Quin és el teu patiment?

Esther Borrego Linares

Quin és el teu patiment? És una de les interpel·lacions que queda de la pel·lícula *Red de Libertad*, en què es narra la història d'Helena Studler, Filla de la Caritat, durant la II Guerra Mundial.

Sí, és el que movia aquell grup de persones tan divers a mobilitzar-se per construir una xarxa sòlida que va poder salvar més de 2.000 persones de forma discreta; però el que no podem saber és, com bé es narra a la pel·lícula, l'esperança que van aconseguir mantenir durant tot aquell temps tant en les persones que eren dins els camps de concentració com en els seus familiars i amics. Una xarxa tan forta com la que van aconseguir construir Helena Studler i els seus col·laboradors no s'aconsegueix motivats per coses com la pàtria o la religió, no. Tal com es mostra clarament en el relat, s'aconsegueix una cosa que està molt més enllà, la dignitat de tota persona per Amor.

El papa Francesc ens recorda molt sovint que «la

persona humana és sempre valuosa, que té sempre una dignitat que no pot ser manllevada per res ni per ningú». Com a Església hem d'allargar la mà a aquell germà o germana que ho necessiti, i recordar-li el millor de si mateix: la vida.

Teresa de Jesús inicia la seva obra *Castillo interior* recordant-nos que hem de «considerar la nostra ànima com un castell tot d'un diamant o d'un cristall molt clar»; doncs és així com hem d'atansar-nos a aquell que viu una situació de patiment sigui quin sigui, com el qui es disposa a tocar una cosa tan valuosa com un diamant o més i a la qual tan sols cal oferir l'oportunitat de reconsiderar-se com a tal.

Quan una persona es considera ferida en el més profund del seu ésser, «és el nostre pes i el nostre dolor» com ens deia sant Vicenç de Paül, i com a germans tenim l'oportunitat d'oferir-li la mà i convidar-lo: «Aixeca't.»

Pelegrinatges 17

**PELEGRINATGE
A
TERRA SANTA**

Del 27 novembre
al 4 de desembre

NOVA YORK

Del 29 de novembre al 3 de desembre
Lums de Nadal

Roma Pessebres

De l'11 al 15 de desembre

Viatgem a **GRECCIO**, santuari franciscà on va néixer la tradició dels pessebres. Descobrirem la **VALL SANTA**, visitarem els pessebres més espectaculars de Roma i assistirem a l'Audiència Papal.

RUTA NABATEA PEL SUD D'ISRAEL

Del 14 al 21 de gener de 2018

La nostra proposta de viatges del CLUB 2018 és aquesta

FEBRER

MARROC Ruta Reial

MARÇ

ROMA Amb audiència Papal
PELEGRINATGE A ÀVILA Jubileu Teresià

ABRIL

ALBÀNIA I MACEDÒNIA El secret d'Europa
PELEGRINATGE a LOURDES

MAIG

PELEGRINATGE a FÀTIMA
MADAGASCAR A la recerca del continent perdut

JUNY

SUÏSSA Alpina
JAPÓ Imperi de l'Orient

JULIOL

ISLÀNDIA Ruta del foc i del gel
BRETANYA I NORMANDIA Fe i patrimoni

AGOST

ÍNDIA Colors del Rajasthan
TERRA SANTA

SETEMBRE

PELEGRINATGE A LA PULLA Pare Pio
L'UZBEKISTAN El llegat de Marco Polo

OCTUBRE

SUD-ÀFRICA La nació dels mil colors
CALCUTA I BUTHAN Del somriure de santa Teresa al País de la Felicitat

NOVEMBRE

L'IRAN La Pèrsia Bíblica
LLUMS DE NADAL A NOVA YORK

DESEMBRE

Pessebres dels **ALPS ITALIANS**

Tarraconense

Preocupació per l'empresonament dels consellers

XAVIER NOVELL: «No és just que per la via de la força s'impedeixi a aquest poble decidir el seu futur»

Agusti Codinach

Concentració a la plaça Sant Jaume de Barcelona el vespre del 3 de novembre.

Carme Munté
Barcelona

El primer bisbe català que s'ha pronunciat arran de la detenció i l'empresonament del vicepresident Oriol Junqueras i de set consellers de la Generalitat de Catalunya ha estat Jaume Pujol, arquebisbe de Tarragona i president de la Conferència Episcopal Tarraconense. Al seu compte de Twitter, Jaume Pujol es mostrava el 2 de novembre passat «profundament preocupat i trist per la situació que s'ha generat avui. Prego Déu que es preservi la pau social».

Qui també ha apel·lat a la pau ha estat Francesc Pardo, bisbe de Girona, que ha fet una crida «que es respectin els drets fonamentals de les persones i de les institucions». En una nota enviada al clergat de Girona, tant Pardo com el Consell Episcopal han demanat pregar «per les persones que per les seves conviccions es veuen allunyades de les seves llars».

Però qui ha tingut paraules més contundents ha estat el bisbe de Solsona,

Xavier Novell. Al final de la missa al santuari del Miracle, amb motiu de la Trobada de l'Hospitalitat de Lourdes de Solsona i Vic, Novell ha qualificat d'«injust» l'empresonament dels consellers. «És injust, perquè el que ells han perseguit amb els seus actes és legítim i perquè en tot moment han mirat de trobar camins per dur a terme el seu programa electoral per les vies del diàleg i la legalitat.» I ha prosseguit: «Que les conseqüències d'acomplir allò pel que van ser elegits sigui el seu cessament i empresonament no és just. Podem estar d'acord amb la independència o amb la unitat, això és perfectament legítim, però no és just que per la via de la força s'impedeixi a aquest poble decidir el seu futur, perquè hi té dret. Som una nació que tenim dret a decidir nosaltres quin és el nostre futur.»

Així mateix, l'arquebisbe Joan Enric Vives, bisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, ha lamentat els empresonaments preventius i tot allò que porti a la humiliació de les persones o els pobles, i que pugui conduir a una

desafecció perillosa que va en contra de la pau social i la fraternitat entre pobles germans. Vives ho ha dit al final de la missa amb motiu de la inauguració de les obres de restauració i millora de l'església de la Nativitat de la Mare de Déu de Sossís. També ha apel·lat la comunitat cristiana a pregar i buscar amb perseverança la comunió de tots, més enllà de les legítimes diferències polítiques, procurant sempre ser gent de pau.

De la seva banda, el pare abat de Montserrat, Josep M. Soler, també ha mostrat la seva preocupació pels empresonaments, «que dificulten la construcció de ponts de diàleg», i ha animat a «treballar per la convivència».

D'altra banda, 36 capellans del bisbat de Vic han fet un comunicat conjunt en què condemnen la situació política que viu Catalunya i demanen «el retorn dels drets fonamentals i de les més altes institucions de Govern, l'abolició de judicis polítics, l'alliberament dels empresonats i el respecte a la pluralitat de pensament i a les legítimes aspiracions del poble català».

Amb el govern legítim de Catalunya

Ens hem adherit a l'editorial conjunt impulsat per l'Associació de Publicacions Periòdiques en Català arran de l'empresonament de bona part del govern català

El Govern de Catalunya ingressa avui [2 de novembre] a la presó en compliment d'un procés judicial en què se l'acusa de rebel·lió arran de la proclamació de la República. Aquest és un fet demolidor que ens remet a d'altres moments dramàtics de la nostra història. A més d'aquest empresonament preventiu de set consellers, la resta del govern amb el president Carles Puigdemont són a Bèlgica, pendants d'una ordre de detenció internacional. Per completar aquest escenari, la setmana que ve [9 de novembre] hauran de prestar declaració els membres de la Mesa del Parlament, afectats també per les mateixes acusacions. Les principals autoritats del país i els dirigents de dues grans organitzacions civils han estat objecte d'unes mesures repressives que obren un fosc panorama.

Pel bé de la democràcia i de la pau, cal que els membres del Govern legítim de Catalunya siguin alliberats i que, juntament amb els exiliats, puguin reprendre les seves funcions. Cal que es recuperi el funcionament sobirà del Parlament de Catalunya, elegit per la ciutadania el 2015. Cal que es tanquin els sumaris oberts contra centenars d'alcaldes, càrrecs públics i d'altres ciutadans. I que no es repeteixin episodis de violència contra la població civil com els del dia 1 d'octubre. Cal que les institucions internacionals es facin càrrec que Catalunya és una nació, que no és un invent i que les seves legítimes peticions de democràcia han de ser ateses. La nació catalana no serà silenciada amb mesures repressives. Cal que els drets nacionals siguin respectats en un context de civisme i tolerància.

Jaume Aymar, Premi Carles Cardó

C.M. / Barcelona

Jaume Aymar, director de Ràdio Estel i de *Catalunya Cristiana*, ha estat distingit amb el Premi Carles Cardó «per la seva producció periodística potenciadora dels valors humanístics i de la qualitat democràtica». Correspon a una de les tres categories dels premis

que lliura anualment l'associació Persona i Democràcia. Aquests premis, que arriben a la novena edició, es lliuren en un acte el dilluns 13 de novembre al Cercle del Liceu de Barcelona.

En l'edició d'enguany també han estat guardonats, amb el Premi Trajectòria, Núria de Gispert i Català, presidenta del Parlament de Catalunya

(2010-2015), per la seva dedicació política al servei general de Catalunya; i amb el Premi Compromís, Josep M. Forné i Febrer, diputat al Parlament de Catalunya i president de la Federació Catalana dels Bancs d'Aliments, per la seva tasca exemplar caracteritzada pels valors humanístics i democràtics.

PROGRAMACIÓ DEL 15 AL 19 DE NOVEMBRE

BADLANDS (1973)

Terrence Malick. 95 min

La pel·lícula revelació de Malick, un professor de filosofia i literatura que escrivia guions. El rebel Kit (Martin Sheen) coneix la Holly (Sissy Spacek), una jove de 15 anys, i decideix fer el que calgui per triomfar. Però un assassinat converteix tots dos joves en la font d'inspiració de tots els amants fugitius de la història del cinema. El director explica amb un to poètic un relat dur, basat en fets reals. L'estètica de Terrence sorprendrà i perfilarà el que serà un estil cinematogràfic inconfusible.

STORM: LETTER OF FIRE (2017)

Dennis Bots. 100 min

Pel·lícula d'aventures que ens trasllada al segle XVI, en el temps de la Reforma protestant, una època en què la llibertat d'expressió estava amenaçada a Europa. Gràcies al descobriment de la impremta, és possible per primer cop a la història difondre les idees a gran escala. El petit Storm, fill de l'impressor Klaas, posseeix una carta oculta del mateix Martí Luter, i per aquesta raó és perseguit per la Inquisició. Ajudat per la Marieke, una misteriosa noia que viu a les clavegueres subterrànies d'Anvers, prova d'aconseguir que aquest text surti a la llum. La pel·lícula constitueix un cant a la llibertat.

LO QUE DE VERDAD IMPORTA (2017)

Paco Arango. 113 min

L'Alec és un enginyer mecànic anglès amb una vida feta un embolic: sentimentalment va de parella en parella; el seu negoci —una botiga de reparació d'aparells elèctrics— és una ruïna i, per si no n'hi hagués prou, és addicta a les apostes. Quan tot s'esfondra, apareix un oncle-àngel que li proposa una opció per salvar-lo de l'enfonsament. Després de l'èxit de *Maktub*, Paco Arango es mou entre la comèdia i el drama, el realisme màgic i l'efectivisme hollywoodià. La intenció és clara: commoure els cors per ajudar en la lluita contra la malaltia i el dolor, especialment dels nens.

EL FILL DE SAÛL (2015)

László Nemes. 107 min

Oscar 2015 a la millor pel·lícula de parla no anglesa. El profund calat moral no només passa per una descripció de l'abast del mal al camp de concentració d'Auschwitz, sinó que també esdevé una recerca desesperada d'una gairebé impossible i religiosa bondat. La profunditat de l'abisme, el ressò dels crits de l'infern i la nit de la crueltat ho van cobrint tot. Com les foses en negre que divideixen la trama. Només s'obre una petita esclatxa, potser una bogeria, potser un somriure esbossat, una llum infinitesimal. És possible rescatar la humanitat? Queda algun bri de vida en l'ésser humà.

MAREA HUMANA (HUMAN FLOW) (2017)

Ai Weiwei. 140 min

Documental sobre la crisi global de refugiats de la mà de l'artista i activista xinès Ai Weiwei. Filmat en 23 països, ofereix una impressionant quantitat de testimonis i un impuls moral implacable. Més de 65 milions de migrants que fugen de la fam, del canvi climàtic i de la guerra als seus països d'origen fan d'aquest documental una crida sincera a l'empatia i a l'aliança de la humanitat.

DAYS OF HEAVEN (1978)

Terrence Malick. 95 min

Relat visual, preciós estèticament. Ningú no és perfecte. Tothom té a dins mig dimoni i mig àngel. A Texas, el 1916, dos amants que es fan passar per germans decideixen enganyar un jove terratinent (Sam Shepard), de qui creuen que té una malaltia que posarà fi a la seva vida en un any. El noi, en Bill (Richard Gere), convenç la seva amant, l'Abby (Brooke Adams), perquè es casi amb el terratinent per aprofitar-se de la seva fortuna. Les circumstàncies imposen sorpreses explicades per la germana d'en Bill (Linda Manz). Ja no queden paradisos però queda la fotografia de Néstor Almendros.

TO THE WONDER (2012)

Terrence Malick. 112 min

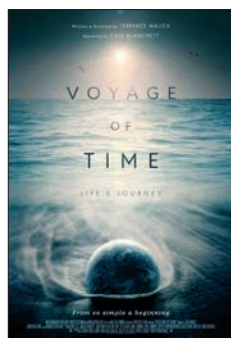
L'amor humà i l'amor diví. És possible l'amor de la Marina i el Neil? Es revelarà el Déu amagat enmig de la nit fosca del sacerdot? En el deambular d'aquesta bonica i exasperant narració, profunda i epitelial, lluminosa i depriment, gairebé bipolar en últim extrem, l'esforçat espectador queda desconcertat. Ben Affleck, Olga Kurylenko, Rachel McAdams i el capellà Javier Bardem al servei d'amors impossibles.

KNIGHT OF CUPS (2015)

Terrence Malick. 118 min

El títol de la pel·lícula fa referència a una carta del tarot del mateix nom. En Rick (representat per Christian Bale) és el rei de copes, un guionista que deambula entre l'èxit i el buit. A la veu de la consciència, recurs recurrent de Malick, s'hi uneixen les veus de les dones (Cate Blanchett i Natalie Portman), que encarnen els principis de la vida. Dividida en vuit capítols introduïts per una carta del tarot, també podem definir amb vuit adjectius les crítiques aconseguides: fascinant, tòxica, audaç, decadent, onírica, perspicax, impenetrable i beatífic.

VOYAGE OF TIME (2016)

Terrence Malick. 90 min

Com una explanació dels vint minuts sobre la creació introduïts en *L'arbre de la vida*, aquest primer documental de Malick, acompanyat per la veu de Cate Blanchett, és una interpretació artística de la història de l'univers. La immensitat còsmica explicada entre el telescopi i el microscopi recorrent l'origen de l'univers, la formació de la Terra, l'evolució de les espècies, l'alba de la civilització i el final de la història acompanyat de la potència musical i de comentaris/oracions en off en diàleg amb la naturalesa o Déu.

Calendari de projeccions

DIA-15 19.30 h
Storm. Letter of fire
Verdi Park - Barcelona
Presenta: Eulàlia Tort, periodista

DIA-16 21.30 h
El fill de Saül
Teatre Principal - Olot
Presenta: Meius Ferrés, escriptora i periodista

DIA-15 20.00 h
Badlands
Filmoteca - Barcelona
Presenta: Jorge Martínez, professor de la Universitat Abat Oliba

DIA-17 17.00 h
Storm. Letter of fire
Auditori de l'EspaiCaixa - Girona
Presenta: Mohamed El Amrani, comunicador i emprenedor social

DIA-15 20.00 h
Lo que de verdad importa
Jesuites Casp - Barcelona
Presenta: Gagandeep Singh, comunitat sikh de Catalunya

DIA-17 19.00 h
El fill de Saül
Centre de Lectura - Reus
Presenta: M. Josepa Estanyol, professora d'hebreu i llengües semítiques de la UB

DIA-16 19.00 h
El fill de Saül
Centre Passatge (Auditori de la Fund. Joan Maragall) - Barcelona
Presenta: Moriah Ferrús, comunitat jueva ATID

DIA-17 19.30 h
To the Wonder
Filmoteca - Barcelona
Presenta: Judith Colell, directora de cinema i del grau de Comunicació Audiovisual de la URL

DIA-16 19.30 h
Marea humana (Human Flow)
Verdi Park - Barcelona
Presenta: Patrick Urbano, periodista

DIA-17 20.30 h
Lo que de verdad importa
Sala Maria Roser Carrau - Vilassar de Mar
Presenta: Magda Gregori, periodista i politòloga

DIA-16 20.00 h
Days of Heaven
Filmoteca - Barcelona
Presenta: Aníbal Salazar, professor de comunicació de la URL

DIA-18 19.30 h
Knight of Cups
Filmoteca - Barcelona
Presenta: Joan Safont, escriptor, periodista i guionista

DIA-16 20.00 h
Lo que de verdad importa
Centre Catòlic - Blanes
Presenta: Martíà Brugada, rector de Lloret de Mar

DIA-19 19.30 h
Vogaye of Time
Filmoteca - Barcelona
Presenta: Susana Pérez Soler, experta en comunicació digital

SALES DE PROJECCIÓ:

BARCELONA

Filmoteca de Catalunya. Pl. de Salvador Seguí, 1-9
Cinemes Verdi Park. C. de Torrijos, 49
Escola Jesuïtes Casp. C. de Casp, 25
Centre Passatge (Auditori de la Fundació Joan Maragall). C. de València, 244, 1r

BLANES

Centre Catòlic de Blanes. C. de Roig i Jalpí, 16

OLOT

Teatre Principal d'Olot. Pg. d'en Blay, 5

GIRONA

Auditori de l'EspaiCaixa Girona. Pl. del Poeta Marquina, 11

REUS

Centre de Lectura de Reus. C. Major, 15

VILASSAR DE MAR

Sala Maria Roser Carrau (can Bisa). C. de Montserrat, 8

MÉS INFORMACIÓ:

Direcció General d'Afers Religiosos
www.gencat.cat/afersreligiosos
Tel. 93 554 58 52

cinemaespiritual.cat

[f](#) [t](#) [i](#) [c](#) [cinemaspiritcat](#)

[f](#) [t](#) [i](#) [c](#) [afersreligiosos](#)

Lleida

Treballar la interioritat i apostar pels nous llenguatges

Els equips del Centre de Preparació al Matrimoni reflexionen sobre els seus reptes

Matrimonis assistents a les jornades celebrades a Lleida.

Miquel Àngel Martín
Lleida

La diòcesi de Lleida ha acollit del 20 al 22 d'octubre les 46 Jornades Estatals del Centre de Preparació al Matrimoni (CPM). Aquest és un moviment d'Església que té com a missió l'acompanyament de parelles en la preparació immediata a contraure el sagrament del matrimoni. El lema de la trobada va ser «CPM avui. Mirada oberta als signes del nostre temps». La trobada va acollir cinquanta parelles formadores, procedents d'una desena de diòcesis de l'Estat que treballen en la pastoral de la preparació al matrimoni.

Després de la feina de dos dies de reflexions els assistents van elaborar un manifest. En aquest van destacar que «vivim cada dia en una societat més oberta i plural». A la vegada van «apreciar que hi ha més diàleg i autenticitat a les parelles i les famílies». Tanmateix, els assistents van lamentar «un increment de l'individualisme, del consumisme i de la cultura de l'utilitzar i llançar». «A vegades es dona més importància al projecte personal, laboral o professional que al de parella», deia el manifest.

Els formadors de CPM també van destacar que «ens preocupa una societat marcada per la velocitat i la provisionalitat» i amb «una falta de sentit de transcendència i amb poca formació espiritual». En aquest sentit van apostar per «transmetre el matrimoni com a vocació de forma de vida».

Per tot això, els assistents es van comprometre a afrontar cinc reptes: millorar l'actitud d'acollida a les pa-

«Ens preocupa una societat marcada per la velocitat i la provisionalitat i amb una falta de sentit de transcendència»

relles que arriben al matrimoni; potenciar el diàleg intentant millorar la comunicació amb un llenguatge més comprensible; treballar amb les parelles a mitjà i llarg termini; treballar la interioritat, i utilitzar nous llenguatges com les noves tecnologies.

Les jornades van ser un espai de reflexió i van comptar amb diversos tallers coordinats per Montserrat Esquerda i impartits per Anna Maria Agustí, Eloi Aran i Josep Pifarré. També van oferir el seu mestratge el teòleg Gaspar Mora, consiliari de CPM Espanya, i el psicòleg Fidel Delgado. El bisbe de Lleida, Salvador Giménez Valls, va presidir l'eucaristia celebrada a la parròquia de la Sagrada Família de Lleida.

Tarragona

L'antic convent de la Mare de Déu de la Serra de Montblanc serà hostatgeria

Redacció / Tarragona

L'arquebisbat de Tarragona impulsa un nou projecte per convertir les estances de l'antic convent de la Mare de Déu de la Serra de Montblanc en una hostatgeria. Aquest projecte ajudarà a preservar en bon estat el patrimoni i afavorirà l'acollida dels visitants els quals podran descobrir el ric llegat històric i cultural de la vila ducal i la seva comarca, i també gaudir del seu paisatge i entorn natural.

Durant la segona quinzena d'aquest mes de novembre s'iniciaran els tràmits per obtenir les corresponents llicències del projecte. Les obres, que es preveu que tinguin una durada d'un any, començaran a principis de l'any 2018.

La rehabilitació d'aquest espai, declarat Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) per l'Ajuntament de Montblanc l'any 2005, tindrà un cost aproximat de 650.000 euros, que assumirà el grup encarregat de fer la reforma i l'explotació. La nova hostatgeria, que comptarà amb més d'una vintena d'habitacions i espais de lleure, serà gestionada per l'empresa Carsolcris.

Per la seva part la parròquia de Santa Maria de Montblanc tindrà cura del santuari i el culte.

Barcelona

Apoderar les persones en exclusió social

Joan Andreu Parra / Barcelona

«Apoderament» s'està convertint en una paraula fetitx en les entitats d'acció social. Es tracta, en definitiva, de donar el protagonisme a les persones beneficiàries i fer el pas d'usuaris a subjectes actius. Aquest és el debat que es proposa en la taula rodona *Apoderament de les persones amb exclusió social, teoria o pràctica?*, que organitza la Fundació Acollida i Esperança. La trobada de debat i reflexió es farà el dimecres 15 de novembre, a les 18.30 h al Museu Marítim de Barcelona.

Els ponents seran Manuel Lecha, director de l'Àrea Social de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu; Albert Sales, assessor de la Tinença d'Alcaldia de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona; i Josep Maria Lluch, director adjunt de la Fundació Acollida i Esperança.

Per inscriure's cal enviar un correu electrònic a comunicacio@acollida.org amb les dades bàsiques.

Tradició i qualitat al
servei de l'hostaleria
des de 1880

Venda
T 93 318 14 95
F 93 412 44 45
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer
T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08030 Barcelona

CASA GAY S.A.

www.casagay.com

Alemanya

Menys prejudicis entre catòlics i luterans

Declaració conjunta amb motiu dels 500 anys de la Reforma de Luter

Agències

Wittenberg

«Estem profundament agraïts pel camí ecumènic que hem recorregut plegats els darrers 50 anys, que ha comportat la supressió dels prejudicis, més comprensió mútua i la identificació d'acords teològics decisius», es llegeix a la declaració conjunta de la Federació Luterana Mundial i el Pontifici Consell per a la Promoció de la Unitat dels Cristians, firmada amb motiu de la fi de l'any de commemoració de la Reforma de Luter, de la qual aquest 2017 es compleixen 500 anys.

També recorden el començament de l'any de celebració, que va tenir lloc a Suècia, amb una pregària conjunta entre el papa Francesc i el llavors president de la Federació Luterana Mundial, Munib Younan, després de la qual van signar un document que «recull el compromís de continuar recorrent junts el camí ecumènic cap a la unitat per la qual pregava Crist». Aquest document declarava que «sentim el dolor dels qui comparteixen tota la seva vida, però no poden compartir la presència redemptora de Déu en la taula de l'Eucaristia».

En el nou comunicat conjunt, totes dues Esglésies es feliciten per ser la primera vegada que s'aborda la Reforma des d'un punt de vista ecumènic, reconeixent que, «si bé el passat no es pot canviar», es pot oferir una perspectiva més unitària que no pas separadora. A més, agraeixen els actes de pregària conjunta i trobades teològiques que s'han fet aquests anys a diferents parts del món. Finalment s'han compromès a continuar amb el diàleg cap a la unitat d'acord amb la voluntat de Crist.

El 31 d'octubre del 1517, el monjo agustí Martí Luter va clavar una proposta a les portes de l'església de Wittenberg (Alemanya) per debatre la doctrina sobre la penitència i l'ús de les indulgències. Posteriorment, Luter va desenvolupar aquests 95 principis de la seva doctrina fins a arribar a una de diferent de la fe catòlica. Aquesta data és considerada l'inici de la Reforma protestant.

Caràcter ecumènic

L'Església i els líders polítics alemanys van celebrar el 500 aniversari de la Reforma de Martí Luter a Wittenberg (Alemanya). El president alemany Frank-Walter Steinmeier i la cancellera Angela Merkel es van unir als líders de les Esglésies en el culte, que incloïen el cardenal Reinhard Marx, president de la Conferència Episcopal Alemanya, i el secretari general del Consell Mundial d'Esglésies, Olav Fykse Tveit.

Els esdeveniments desencadenats per les 95 tesis de Luter van conduir a la divisió del cristianisme occidental

El cardenal Marx (esquerra) i el bisbe Heinrich Bedford-Strohm.

en Esglésies catòliques i protestants. Tanmateix, va assenyalar el bisbe Heinrich Bedford-Strohm, president del Consell de l'Església evangèlica a Alemanya, «Luter no volia fundar una Església nova, sinó cridar l'Església de Jesucrist perquè tornés al Senyor». I va afegir: «La Reforma va enfrontar els catòlics i els protestants durant segles, però avui els cristians entenen que l'Església no pot seguir dividida. Ningú no ha de pensar que se'ns pot induir a desviar-nos del camí cap a la unitat visible en la diversitat reconciliada.»

Durant el culte, el bisbe Bedford-Strohm va entregar al cardenal Marx una creu de la reconciliació de l'església de Sant Miquel a Hildesheim, on els líders protestants i catòlics van celebrar un culte ecumènic per a la «guarició de les memòries» el març del 2017. «Per primera vegada a la història, no ens enfoquem a la construcció de barreres,

Totes dues Esglésies es feliciten perquè és la primera vegada que s'aborda la Reforma des d'un punt de vista ecumènic

sinó a la reconciliació», va afirmar el bisbe Bedford-Strohm.

«Hem fet passes els uns cap als altres, i no desitgem tornar enrere», va subratllar el cardenal Marx. A continuació, tots dos líders eclesiàstics van entregar la creu al president Steinmeier, «com a símbol», va dir el purpurat catòlic, «del compromís de

les Esglésies amb la reconciliació en la societat». El bisbe Bedford-Strohm va desitjar que el procés de reconciliació entre les Esglésies serveixi per enviar un missatge a un món amenaçat per conflictes i divisions.

Acabat el culte, el reverend Tveit va descriure la commemoració com un signe d'esperança. «Per primera vegada en cinc segles, hem pogut commemorar la Reforma de manera ecumènica», va afirmar. «Junts, hem expressat el nostre penediment per les divisions del passat i hem afirmat el que tenim en comú en Jesucrist. Aquest és un símbol potent de la nostra responsabilitat mútua que té un immens potencial engrescador de l'esperança, ja que demostra la nostra voluntat veritable de penedir-nos, de canviar, d'identificar el que no funciona, i de contribuir als canvis i a la transformació fins a la pau justa.»

Estats Units

Condemna de l'atemptat a Nova York

Gaudium Press / Washington

El cardenal Daniel DiNardo, president de la Conferència de Bisbes Catòlics dels Estats Units, va lamentar l'atac terrorista patit a Nova York, quan un home va atropellar amb un vehicle els vianants. El purpurat va qualificar el fet d'«un acte horrible» que «ens pesa a tots en el cor». «A les famílies i amics dels que han mort,

que sapiguen que no esteu sols i que les pregàries dels bisbes i de tota l'Església estan amb vosaltres i els vostres éssers estimats», va expressar el cardenal. «Les forces de la foscor sempre ens intenten eliminar l'esperança, però la nostra esperança és el Senyor i sempre es mantindrà ferma.» D'altra banda, el cardenal Timothy Dolan, arquebisbe de Nova York, va recordar que «la nostra na-

ció i la nostra ciutat estan astorades i horroritzades». El prelat va animar a deixar de banda les diferències i a «anar junts amb fe i amor a donar suport als ferits, pregar pels que han mort i per les seves famílies i éssers estimats, i treballar per un respecte i una entesa més grans entre totes les persones, perquè els atacs abjectes i malvats com aquest es converteixin en una cosa del passat».

Madrid

Espiritualitat per cuidar les persones fràgils i el planeta

«Enllaça't per la Justícia» convida a «bussejar en la pròpia tradició espiritual»

Redacció
Madrid

La campanya «Si cuides el planeta, combats la pobresa» posa el focus els dos darrers mesos de l'any en el vuitè punt del Decàleg Verd i convida a «bussejar en la pròpia tradició espiritual» durant l'Advent i el Nadal. Aquesta campanya està impulsada per la xarxa «Enllaça't per la Justícia», formada per Càritas, Confer, Justícia i Pau, Mans Unides i REDES (sigles en castellà de la Xarxa d'Entitats per al Desenvolupament Solidari), a la qual se suma la Conferència Espanyola d'Instituts Seculars.

Tal com expliquen des de la campanya, encara que la paraula «espiritualitat» podria analitzar-se des d'àmbits diferents, les organitzacions d'«Enllaça't per la Justícia» volen, en aquesta ocasió, posar èmfasi en una connexió entre la importància de conèixer i viure de manera coherent la nostra pròpia tradició espiritual, i la cura de les persones més fràgils, a més del planeta, afectat per una dramàtica vulnerabilitat.

Reconèixer el que és bo, just, bell pot impulsar-nos, dotar-nos de sentit i encoratjar la nostra vida, i la nostra relació amb els altres i amb la «casa comuna». Com s'assenyala en el document d'Aparecida (aprobat per la Conferència General de l'Episcopat Llatinoamericà i del Carib del 2007), «el seu mandat de caritat abraça totes les dimensions de l'existència, totes les persones, tots els ambients de la convivència i tots els pobles».

La campanya «Si cuides el planeta, combats la pobresa» crida a encomanar aquesta implicació necessària en la cura de l'altre, dels altres i del planeta que ens acull, des de la pròpia tradició espiritual, amb coherència, autenticitat i alegria.

Etimològicament, la paraula *espi-*

Reconèixer el que és bo, just, bell pot impulsar-nos, dotar-nos de sentit i encoratjar la nostra vida, i la nostra relació amb els altres i amb la «casa comuna»

ritualitat deriva del llatí i es refereix a una qualitat relativa a l'ànima. Des de la campanya s'insta a la coherència i la unitat personal, ja que no podem fer divisió entre cos i ànima; més aviat hem de ser capaços de descobrir que en l'interior de cada ésser hi ha un espai preciós de relació amb el que és important de la vida i amb el que és important dels altres.

Totes les tradicions espirituals fan referència a la necessitat dels éssers

humans de retrobar la pau, l'equilibri, l'harmonia que sembla trencar-se entre les presses, la violència o la injustícia que ens envolta. I, també, s'incideix en el fet que, des dels orígens de la humanitat, les persones hem mostrat la nostra capacitat per transcendir el que és purament material, com ho demostren els pobles indígenes, autèntics mestres en la seva relació de cura i respecte amb la natura.

Les organitzacions catòliques que

conformen aquesta aliança centren l'exemple d'aquesta espiritualitat en Jesús de Natzaret i recorden, justament en aquests mesos en què viurem l'Advent i el Nadal, la importància d'una trobada personal amb Ell. En paraules de Benet XVI: «No es comença a ser cristià per una decisió ètica o una gran idea, sinó per la trobada amb un esdeveniment, amb una Persona, que dona un nou horitzó a la vida, i amb això, una orientació decisiva» (*Deus caritas est*).

Santander

Primeres dades sobre l'ús del cant i la música en la litúrgia

SIC / Santander

El responsable de Música del Secretariat de la Comissió Episcopal de Litúrgia, Óscar Valado Domínguez, ha presentat els primers resultats de l'enquesta sobre l'ús i pràctica del cant i la música en les celebracions litúrgiques a Espanya, que s'ha realitzat amb motiu del 50è aniversari de la instrucció de la Congregació del Culte Diví *Musicam sacram*.

L'enquesta s'ha desenvolupat entre

el maig i el setembre del 2017, període en què s'han rebut 3.742 respostes. Entre les dades generals cal destacar que més del 69% dels que van respondre el qüestionari són laics; per rang d'edat el 85% de les respostes han estat de persones menors de 65 anys. Amb totes les respostes rebudes, es pot confirmar que gairebé el 60% té coneixements musicals, mentre que el 91,74% reconeix la seva participació activa en les celebracions de la seva parròquia o comunitat. I la majoria

ho fan cantant (63,76%).

De les respostes es desprèn que un 97,28% dels enquestats solen cantar a la celebració eucarística a la parròquia o comunitat, mentre que un 95,3% ha contestat afirmativament a la pregunta de si, per norma general, a la seva parròquia o comunitat es participa cantant durant les celebracions eucarístiques (en un 65,25% hi ha un cor parroquial que porta el pes del cant durant la celebració de la missa).

Encara que la majoria de sacerdots

han rebut formació al Seminari, és rellevant observar que el 42% ja no han tingut formació musical.

El qüestionari també ha preguntat com la Comissió Episcopal de Litúrgia pot ajudar, contribuir o dinamitzar el cant i la música en la litúrgia. A aquesta petició en la majoria de les respostes es repeteixen les propostes: formació, facilitar nous materials per a celebracions diferents, creació d'una web i afavorir trobades nacionals de músics litúrgics.

Des del monestir

L'abat Gregori M. Sunyol

El 25 de novembre del 1967, ara fa 50 anys, van ser traslladades a la cripta de la basílica de Montserrat les despulles de l'abat Gregori M. Sunyol. L'abat Sunyol, nascut a Barcelona el 1879, va morir a Roma el 1946. Com recordava el P. Gregori Estrada en un article a *Serra d'Or* (desembre del 1967), «des dels seus primers dies de vida monàstica a Montserrat, el pare Sunyol es va moure en un ambient musical, alhora litúrgic i popular. Cant gregorià, litúrgia, participació comunitària, poble cristià en pregària, tots aquests temes sol·licitaren ben d'hora el seu esperit d'artista i d'home religiós».

Sunyol, que fou escolà de Montserrat, ingressà al monestir i va fer la professió monàstica el 1900.

Va ampliar els seus coneixements de cant gregorià al monestir de Solesmes, amb A. Mocquereau i J. Pothier. Del 1907 al 1928 va ser el director de cor de Montserrat i el 1931 anà a Milà, on fins el 1938 va ser el director de l'Escola de Música Sagrada, ja que per encàrrec del cardenal Ildefonso Schuster va treballar en la restauració del cant ambrosià. L'any 1943 va ser beneït abat de Santa Cecília de Montserrat.

L'abat Sunyol, segons el P. Gregori Estrada, va ser «apòstol» del cant gregorià, ja que va saber transmetre ardentment aquest cant «de primer al seu monestir de Montserrat, on instaurà el cant

gregorià; després al seu poble de Catalunya, en el qual suscità i animà tot un moviment musical d'intervenció en les celebracions litúrgiques» i també a «tota l'Església, des d'un lloc central com el que li correspongué d'ocupar a Roma», ja que el papa Pius XI el nomenà director de l'Institut Pontifici de Música Sacra, fundat pel papa Pius X el 1910.

Durant aquells anys a Roma, el P. Sunyol, segons el P. Gregori Estrada, «desplegà amb l'empenta de sempre, l'acció gregorianista que afermà el gregorià i la intenció multitudinària, davant el barroquisme exclusivista de la Capella Sixtina, i impulsà així decisivament la renovació de les celebracions papals vaticanes».

Josep-Miquel
Bausset

Monjo de Montserrat

La sal de la terra

Resistència pacífica amb fills violents

Hi ha xiquets que, en caure, no s'aixequen, esperen la mà materna o paterna, sensible, quasi màgica, que els estirarà. Hi ha adolescents que tanquen els ulls davant dels seus iguals o companys esperant que sigui un altre qui l'alcí sense esforç. Pares que no volen lloar els millors a l'aula per evitar traumatitzar els seus fills; que els fan els deures o exigeixen revisions dels seus exàmens i, fins i tot, el seu aprovat sense rubor, que esbronquen els àrbitres als partits quan els seus no guanyen. Nens i adolescents consentits, aviciats, i alguns fins i tot petits dictadors violents, que reflecteixen en bona mesura les nostres febles accions o omissions, més còmodes i, potser fins i tot, atemorides.

La societat va somiar posar fi a l'autoritarisme mitjançant una revolució educativa sense distància, ni jerarquia, ni càstigs, com eren els de l'autoritat tradicional. Però aquell somni ha resultat ser una il·lusió. Sabem que els adolescents

i joves que creixen en un ambient d'anomia o de falta de límits tenen després moltes més dificultats i no es desenvolupen adequadament davant dels reptes i dels fracassos; tenen una baixa autoestima, i fins i tot, esdevenen un malson quan arriben a la violència contra els pares.

No s'ha de tornar a formes autoritàries del passat sinó a reformular l'autoritat paterna, docent o de les institucions. Una nova autoritat, sense verbalistes retrets ni escalades recíproques, s'exposa a *Resistència pacífica. Nou mètode d'intervenció amb fills violents i autodestructius* (2017), de Haim Omer, un psicòleg de la Universitat de Tel Aviv. Es basa en quatre elements: la presència, l'autocontrol, l'ajuda i la constància. Si l'autoritat tradicional va funcionar amb el «fuet», l'autoritat d'avui funcionarà amb l'«àncora», per estabilitzar aquesta «nau» (el fill, l'alumne, el ciutadà) davant de les perilloses tempestes amb els seus corresponents «monstres» interiors i exteriors.

Practicar l'esmentada resistència i concretar-la de forma pràctica permet, segons els casos descrits, que pares i mestres, servidors públics i veïns vagin recuperant la seva veu, el seu lloc, la seva influència i la seva legitimitat. Per exemple, si estan assetjant un altre nen, no callar i protegir-lo. Evitar el «no és problema meu» ni mirar cap a una altra banda, ni autodisculpar-se, milloren un mateix i la relació amb els seus fills.

Saber dir no a la pressió del grup comença pels adults. «Treballa de valent i sigues amable» és un bon lema per a la superació i el canvi. La força de voluntat o la perseverança per part dels pares és un bon predictor per esperar el canvi en els fills. Mantenir l'interès i l'esforç a aconseguir les metes, almenys parcialment, no és fàcil ni tampoc immediat. Però és un altre estil d'autoritat, forjador d'aquells «xiquets a qui no van aixecar del terra» quan amb el corresponent «ancoratge» i esforç podien fer-ho ells sols.

F. Diego
Espuny
Pedagog

Mirada al món

Llibertat, igualtat, fraternitat

En els temps convulsos i complexos que estem vivint al nostre país, els cristians estem cridats a promoure el diàleg i el respecte recíproc entre les persones i les diverses parts en conflicte. El bé màxim de la convivència pacífica i de la cohesió social dins de la societat catalana, així com la defensa d'unes relacions justes i harmonioses entre les institucions catalanes i les espanyoles, són criteris de discerniment objectius que ens ajuden a fer cadascú conscientment i responsablement les nostres opcions polítiques. Certament, hem de respectar la diversitat de les perspectives i de les postures possibles davant les diferents problemàtiques; tanmateix, hi ha alguns valors fonamentals en els quals els qui ens professem cristians hauríem de coincidir plenament, independentment dels nostres sentiments nacionals o dels nostres interessos particulars.

Jesús de Natzaret, tal com ho testimonien els

Evangelis, va oposar-se a una observança cega i incondicional de la Llei i no va témer d'enfrontar-se públicament als poders establerts, quan aquests no estaven al servei de les persones sinó que se n'aprofitaven. Un cristià, fidel al seu Mestre i coherent amb la seva fe, mai no pot justificar violències gratuïtes ni injustícies evidents en nom de cap legalitat, per més que hi hagi jutges i polítics que les considerin necessàries per mantenir l'ordre establert. Hi ha uns drets naturals de les persones que han de fonamentar les lleis i que, en el cas que aquestes o la seva aplicació els contradiguin, legitimen moralment la seva desobediència. La llibertat i la igualtat de tots els ciutadans, responsables de les seves opcions individuals i col·lectives, és un principi superior a qualsevol Constitució, i per tant, el dret dels catalans a decidir lliurement el seu futur polític està per sobre de

la «indissoluble unitat d'Espanya» que tant tenen assumida molts espanyols. I la fraternitat com a estil de relació és l'horitzó inqüestionable per als qui creiem que Déu és Pare de tots i que qualsevol estructura social o política ha de basar-se en el reconeixement de la llibertat de les persones a formar-ne part o no.

Hem vist nombroses persones colpejades indiscriminadament pel sol fet de defensar les urnes i voler votar. Hem vist l'empresonament de persones honorables i pacífiques. Hem vist amb molta tristesa massa persones que aplaudeixen aquests fets. Davant d'això, els cristians, independentment que ens sentim catalans o espanyols, siguem monàrquics o republicans, hauríem d'anteposar a qualsevol presa de posició política els valors profundament evangèlics de la llibertat i la igualtat dels ciutadans i la fraternitat entre les persones i els pobles.

Cinto Busquet

www.cintobusquet.cat
cinto.busquet@focolars.org

Punt de vista

Enric Vendrell i Aubach
Director general d'Afers Religiosos

Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya

Atesa la situació de bloqueig de les finances de la Generalitat imposat pel Govern de l'Estat, la Direcció General d'Afers Religiosos ha hagut de fer un esforç important per tirar endavant l'edició d'enguany de la Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya. Però ho hem aconseguit, gràcies a la complicitat i la col·laboració de moltes persones i moltes entitats: la Filmoteca de Catalunya, l'Obra Social "la Caixa", la basílica de la Sagrada Família, Àgape, els cinemes Verdi i les distribuïdores de les pel·lícules, així com diferents ajuntaments, entitats culturals, entitats religioses, universitats i els centres penitenciaris de Catalunya.

Enguany la Mostra acull 20 pel·lícules i un curtmetratge. En destaca el cicle dedicat al director Terrence Malick (conegut com *el poeta del cinema*) a la Filmoteca, amb 9 films d'aquest gran cineasta interpretats per actors de la talla de Richard Gere, Cate Blanchett, Natalie Portman, Brat Pitt, Sean Penn o George Clooney. També hi ha films dirigits per directors com Martin Scorsese o Mel Gibson

(*Silence, Hasta el último hombre*), pel·lícules que fan visibles diferents tradicions religioses, i d'altres que tenen com a fil conductor els grans aspectes que preocupen la humanitat: el sentit de la vida i la mort, l'amor i la guerra, la llibertat, les malalties, la solitud, la justícia i la solidaritat, etc. Mereixen una menció especial el documental *Marea humana* (*Human Flow*), de l'activista xinès Ai Weiwei, sobre el drama dels refugiats, i el curtmetratge *Mater*

Salvatoris, de la jove promesa del cinema català Marc Barceló, que ja ha rebut diversos premis.

El format cinefòrum permet la presència d'una seixantena d'especialistes en el món del cinema, professors universitaris, filòsofs, periodistes, intel·lectuals, escriptors i membres de diferents confessions religioses, que fan la presentació de les pel·lícules i condueixen el debat posterior.

En total hi ha previstes 69 projeccions en 30 sales d'arreu del territori, repartides en 12 ciutats, la qual cosa posa de manifest any rere any l'èxit i la consolidació d'aquest

esdeveniment entre els principals festivals i mostres de cinema de Catalunya. D'altra banda, la segona trobada de directors de festivals de cinema espiritual de tot el món —que tindrà lloc en el marc de la Mostra— i la participació enguany en el Religion Today Film Festival de Trento reforcen el seu posicionament a nivell internacional.

Entre tots fem de la Mostra un aparador de la diversitat religiosa, la convivència i el diàleg interreligiós a casa nostra.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Una làpida mortuòria

Cada dia, per prescripció mèdica, he de caminar una estona. La setmana passada, anant per un carrer on el comerç és molt viu, em cridà l'atenció un objecte ubicat a l'aparador d'una òptica. M'hi vaig apropar i, entremig d'una munió de propaganda d'ulleres, hi havia una làpida sepulcral en la qual no hi faltava el RIP (= «*requiescat in pace*», que vol dir «reposi en pau»). L'artefacte tenia una creu i la mida, aproximadament, era d'uns 50 centímetres. Estava enfosquit, tal com solen ser moltes inscripcions de les tombes dels cementiris.

Em vaig adonar, llavors, que s'apropava la solemnitat de Tots Sants. I que l'objecte de cementiri no tenia cap més objectiu que re-

cordar la festa de Halloween, en la qual els nois i noies nord-americans es disfressen de diverses maneres. Disfresses que, en general, volen fer por. La vigília de Tots Sants passen per les cases a pidolar alguna llaminadura i asseguren que les llars que no els en donin seran víctimes d'alguna desgràcia.

Aquesta festa fa ja força anys que ha estat importada a la nostra terra. És un bon negoci per als que venen disfresses! Els entesos diuen que és una festivitat que els celtes practicaven al segle VI abans de Crist. Creien que, aquella nit, el déu de la mort permetia els difunts retornar a la terra, fomentant un ambient de terror. És veu que la por també agrada

als éssers humans! El Halloween té rellevància en la nostra societat. I no obstant això, els cristians hem d'estar dominats per un altre pensament. Sant Francesc d'Assís parlava de la «germana mort». El que ens pertoca és celebrar aquells que han finat i que comparteixen la vida en Crist a la glòria celestial. Quan s'arrela un costum, esdevé difícil rectificar-lo.

Sovint som superficials i acollim allò que ens sembla més pintoresc i més fàcil. Però, convindria que féssim, com es diu ara, una bona pedagogia dels sants. Hi ha llocs, a l'estranger i a la nostra terra, en què els infants es vesteixen d'àngels i de personatges que han assolit la santedat. Tots Sants és una diada en la qual esdevé viva la comunió dels sants. Rememorem tots els difunts, preguem per ells i demanem que preguin també pels que encara som viants. Això no impedeix ni els panells ni les castanyes.

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Mercats

De vegades, m'identifico amb les paraules del poeta: «*Cómo, a nuestro parecer, cualquier tiempo pasado fue mejor*», de Jorge Manrique. Pessimista, derrotista, anomenau-me com vulgueu.

El nostre líder, Jesús de Natzaret, Déu fet home, ciutadà del seu món i salvador, va ser genial en les paraules i els fets. Ara bé, un geni solitari acostuma a servir per a ben poc. Necessita l'assistència de gent talentosa perquè l'acompanyin, el comprenguin, el serveixin generosament i ofereixin als altres els coneixements, resultat de tot el que han sentit, reflexionat, contrastat i, potser, consultat amb què va il·luminar el seu pensament.

No dubto gens de l'encert de la nostra fe. El Mestre no ens desampararà mai. La tradició anirà, com una deu ben neta, impel·lida per la força del profetisme del Paràclit, enriquint-nos.

Tot i que tenim el líder i els talents-profetes, crec que molts pedagogs dormen, convençuts que tot anirà bé, sense necessitat d'esforç, sense precisar cap estudi, sense requerir revisions.

Fa anys, una amiga que viu al Carib i que passava uns dies de vacances a casa meua es va assabentar que a prop s'organitzava un mercat medieval i va tenir interès de veure'l. He comprovat que la gent hispana adorna amb la imaginació qualsevol cosa que sona a «conquistadors» que, tot i que no els poden veure, els provoquen molt d'interès. La vaig acompanyar i ella va voler que li fes fotografies enmig de les paradetes. El mercat li va agradar molt, però a mi em va desagradar. Allò no tenia res a veure amb l'edat mitjana.

Ni les disfresses, ni els productes, mereixien aquest nom. Però, la meua amiga es va sentir en èpoques llunyanes i va quedar ben satisfeta, sense adonar-se que l'havien enganyada.

Suposo que molts visitants van comprar-hi productes i van creure que havien après i gaudit de vivències antigues.

S'apropa el Nadal. A molts llocs es preparen representacions que diuen que es refereixen als misteris que celebrem els cristians. La primera vegada hi vaig anar per curiositat. On jo vaig néixer no hi havia aquest costum. Més tard, vaig col·laborar en algun d'aquests muntatges. La vivència de la meua fe no m'ho impedia, però l'experiència em resultava dolorosa.

Els actes sacramentals van gaudir de gran contingut teològic i la seriositat de les representacions van ser catequesis per als assistents. Això que es fa ara pateix de manca de la qualitat i de la profunditat d'allò d'abans. N'hi ha que pensen que són espectacles infantils i hi porten els nens. Pel que jo sé, s'hi representen balls de dimonis, s'hi esmenten les calderes d'en Banyeta, s'hi confabulen diferents diables per aconseguir el seu objectiu. Un espectacle que introdueix idees errònies. Els àngels bons i els àngels dolents gaudeixen del mateix protagonisme i simpatia. Això és un exemple, però hi ha coses més greus. Si l'infant va a catequesi o a classe de religió, difícilment això que veu serà un complement útil. Segurament, recordarà millor totes aquestes escenes que els ensenyaments que van rebre de preparació per rebre els sagraments.

La fe cristiana mereix un altre tractament. Avui dia falten experts. (Continuaré.)

LA RELIGIOSA ALEMANYA KAROLINE MAYER PRESIDEIX LA FUNI

A Xile va descobrir el

Carme Munté

Els seus ulls blaus transmeten una mirada neta i clara, alhora que denoten el seu origen germànic (va néixer el 1943 a la ciutat alemanya d'Eichstätt). També el seu castellà amb accent alemany ens parla dels seus orígens. És menuda, molt prima i es mou amb agilitat. Té 74 anys, l'edat en què molts ja estan jubilats, mentre que ella és presidenta de la Fundació Crist Viu, una entitat que atén 40.000 persones de forma directa. Karoline Mayer, amb el somriure permanent, rep *Catalunya Cristiana* amb motiu de la seva estada d'una setmana a Barcelona per presentar la segona edició revisada del llibre *El secreto siempre es el amor. En los suburbios de Chile* (Plataforma).

A través del seu llibre i del que ens va explicant, anem coneixent la història d'aquesta dona valenta que el 1968 va ser enviada com a missionera a Xile per la seva congregació: les Missioneres de les Serventes de l'Esperit Sant. En realitat el seu somni era ser missionera a la Xina o a l'Índia, però el vot d'obediència la va enviar a Xile. «Llatinoamèrica era per a mi un continent catòlic i considerava que països com l'Argentina, el Brasil, Veneçuela i també Xile estaven en les millors vies de desenvolupament.»

I, malgrat tot, el que en un primer moment li va semblar una decisió terrible per part de la seva congregació va acabar per convertir-se en l'autèntica

vocació que Déu li tenia reservada. Perquè va ser a Xile on va conèixer la pobresa més extrema i on va aprendre que «el secret sempre és l'amor». «L'amor té en alguna part de mi una profunda base original. D'aquesta base original, jo en dic Déu, la font d'on ve l'amor.» «De vegades voldria dir: oblideu-vos de tot el que us han ensenyat sobre Déu, l'obligació d'obeir, l'obligació de fer el bé. No cal que ningú s'esforci perquè Déu l'estimi!»

També va ser a Xile on va descobrir que l'amor requereix gestos concrets, i que la caritat exigeix que es visqui la justícia. «Era l'any 1969 i vaig entrar a la universitat per estudiar Infermeria, perquè a la congregació no em van deixar fer Medicina. Hi vaig trobar un món estudiantil en ebullició...»

Va ser també aleshores quan Karoline Mayer va obtenir el permís per anar a treballar a Áreas Verdes, «un dels abocadors de la rica comuna de Las Condes». «Per tot arreu nens amb les panxones boterudes, inflades per cucs i altres paràsits. Tots amb infeccions a la pell.» Tocava arromangar-se i començar a treballar, però també fer l'opció de viure entre ells i denunciar les injustícies. «Per primer cop a la vida vaig comprendre el que és la injustícia estructural. Era evident, perceptible, demostrable. Quan una família treballa intensament i malgrat això no pot alimentar els seus fills, aleshores és que senzillament alguna cosa no rutlla a la societat.»

Faltaven uns anys encara perquè el teòleg peruà Gustavo Gutiérrez escrivís *Teología de la liberación. Perspectivas* (1971), però a les comunitats de base ja es vivia amb la convicció que «l'opció pels pobres no significa altra cosa que

mirar el món des del punt de vista dels pobres. Adoptar-ne la perspectiva i viure al seu costat, per lluitar amb ells per més justícia».

El caràcter «rebel» de Karoline Mayer va acabar provocant que la

FUNDACIÓ CRIST VIU, QUE ATÉN 40.000 PERSONES

El secret de l'amor

seva congregació l'enviés de tornada a Alemanya, però aquell viatge en avió tornaria a marcar un altre punt d'inflexió. «Mil cops els havia promès als pobres del meu barri que no els abandonaria», es retreia Mayer durant

«L'amor té en alguna part de mi una profunda base original. D'aquesta base jo en dic Déu, la font d'on ve l'amor»

«Quan una família treballa intensament i malgrat això no pot alimentar els seus fills, aleshores és que senzillament alguna cosa no rutlla a la societat»

«Durant la dictadura de Pinochet l'Església de Santiago de Xile va estar amb els pobres i a favor dels drets humans com mai abans en la història»

el viatge de retorn a casa. Aquell convenciment que el seu lloc era amb els pobres, afegit al fet que l'11 de setembre del 1973 havia començat la dictadura militar del general Augusto Pinochet, van impulsar la religiosa a abandonar la congregació i a seguir realment el que considerava signi de Déu: tornar a Xile.

«En les 72 hores des de la meua tornada a Xile gairebé no havia quedat temps: però aquella nit de Nadal volíem fundar a la missa la nostra nova comunitat: la Comunitat de Jesús. Jo portava l'autorització des d'Alemanya per a això.» Així va ser com novament va posar tota l'energia treballant a favor dels pobres i, sumant-hi, durant els llargs disset anys de dictadura militar, la seva activitat de resistència. «En la dictadura has d'estar al costat del poble, patint el mateix, en aquell moment l'Església de Santiago de Xile va estar amb els pobres i a favor dels drets humans com mai abans en la història.»

Fundació Crist Viu

Karoline Mayer va crear l'any 1990 la Fundació Crist Viu (www.fundacioncristovive.cl) per donar continuïtat a diversos serveis de suport a comunitats d'extrema pobresa de Santiago de Xile, iniciats amb nombrosos col·laboradors a finals dels setanta.

Entre els serveis de la Fundació Crist Viu hi ha educació inicial permanent a més de 800 nens; formació laboral a més de 1.400 joves; atenció de salut ambulatoria permanent a més de 30.000 persones; tractament i rehabilitació en drogodependències; acollida de persones en situació de carrer, i atenció a persones amb discapacitat física i cognitiva. Fundació Crist Viu també s'ha estès per Bolívia (des del 1999) i pel Perú (des del 2003).

«El model neoliberal capitalista mata, tenim a Xile un milió de jubilats pobres, els joves obrers no tenen accés a l'educació, el sou mínim és totalment injust», denuncia Mayer. «A Xile, lamentablement, la doctrina neoliberal de Milton Friedman ha penetrat en totes les esferes de la vida, de manera que tot es viu amb esperit de lucre. Crec que serà molt difícil canviar aquest model econòmic instal·lat.»

Serà difícil, però Karoline Mayer sap perfectament quin és el seu lloc: al costat dels pobres. No li preguntem pel fet que sigui coneguda com la mare Teresa de Llatinoamèrica. No li ho preguntem perquè la resposta està clara en aquest punt del seu llibre, quan rememora la seva visita a Calcuta: «Els dies a Calcuta em van indicar que nosaltres, amb la nostra petita Comunitat de Jesús, no quadrem amb la congregació de la mare Teresa. La teologia de l'alliberament ens ha guiat a les arrels de la misèria i de la injustícia. A nosaltres ens interessa canviar la injustícia de les estructures polítiques i econòmiques.»

Quan li preguntem per com es defineix políticament, ho té clar: «Soc del partit de Jesús, del partit del poble.»

Il·lusió pel viatge del papa Francesc a Xile

La Gna. Karoline Mayer viu amb molta il·lusió el viatge del papa Francesc a Xile del 15 al 18 de gener del 2018. «Em deixa parada la capacitat del Papa de conviure al Vaticà amb persones que pensen i actuen molt diferent d'ell, fins i tot que puguin ser opositores a ell. Amb tot, ens mostra exemplarment la seva personalitat i caràcter forjat a imatge de Jesús.»

Mayer lamenta el paper contrari del papa Joan Pau II i de Benet XVI a la Teologia de l'Alliberament. «La seva manca de comprensió ens va debilitar molt en la nostra tasca. Si et persegueix la dictadura almenys en saps el motiu, però l'Església... m'he sentit desplaçada i, malgrat tot, no importa, perquè jo sé a qui segueixo: al Mestre Jesús.»

La religiosa també lamenta la deriva posterior de l'Església xilena cap a postures més de portes endins, que cerquen influir en el comportament moral de les persones. «Es tracta d'una religió desconnectada de la vida, on es compleixen els preceptes morals, però no el Regne de Déu de justícia i amor. Em fa pena.»

En un article publicat a la revista *Reflexión y Liberación*, Karoline Mayer diu que veu el papa Francesc «com un germà, no com un príncep ni com un ésser humà poderós. El sento proper, senzill i amb una enorme saviesa, valent per denunciar les incoherències i abusos dels superbs, fins i tot d'alguns membres de la jerarquia de la nostra estimada Església que estan tan allunyats dels valors evangèlics: l'austeritat, la pobresa, la humilitat».

La realitat a Xile, segons Mayer, «és que els nostres estimats bisbes no estimen gaire el papa Francesc, perquè és massa radical, massa lliure, els pren seguretats».

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Èxode d'empreses

Prop de 2.000 empreses han traslladat la seu fora de Catalunya des de l'1 d'octubre. Les xifres poden variar en els propers dies, tot i que l'increment no es preveu espectacular. L'efecte dòmino ha resultat imparable. Aquest trasllat, segons diferents fonts, ha estat incentivat pel Govern, fins i tot s'ha suggerit que han estat en joc instàncies superiors. El canvi urgent de la llei perquè n'hi hagués prou amb la decisió dels administradors de les empreses en comptes dels seus propietaris donava les màximes facilitats. A la vegada, emetia un missatge que era important fer-ho. Amb el temps, potser sabrem els moviments que s'han produït a l'ombra i l'escàndol probablement estarà servit.

Si l'Estat sostenia que Catalunya no s'independitzaria per cap motiu, quina necessitat tenia de provocar el trasllat d'empreses amb seu en territori català, si en la seva visió Catalunya és Espanya? S'endevinava una operació d'alt voltatge ben evident: inocular la por. En primer lloc, provocar por a les empreses, que posen el futur en joc si no s'ajusten al guió previst. Una por no només per on tenir la seu, sinó també per un boicot que s'ha atiat des d'instàncies diverses. En segon lloc, injectar por als ciutadans de Catalunya, especialment als independentistes, perquè el manteniment del seu full de ruta els empobri sense remissió. Aquí s'introdueix un element brutal. Aquest èxode de les empreses obeeix a un càstig implacable i sense pietat, però té molts efectes col·laterals. El Govern afirma que els independentistes són una minoria, important, però minoria, i que la majoria silenciosa vol mantenir la unitat amb Espanya. No obstant això, la fuga d'empreses afecta tots els que viuen i treballen a Catalunya, al marge del que pensin. Unionistes, independentistes, passotes, indiferents, neutrals, patidors... tots són víctimes d'aquesta política de càstig. Moltes de les empreses que han traslladat la seu no la tornaran a implantar a Catalunya. Els efectes d'aquesta mesura encara no es veuen gaire, però tindrà efectes negatius a llarg termini. N'hi ha que són capaços de dinamitar inconscientment el futur dels seus fills sense adonar-se que, creient servir la pàtria, afavoreixen els interessos del sistema. Aquest nucli dur del sistema ho té clar. En comptes

Cal que aturem l'espiral, per via de solució, abans no siguem engolits per ella

ni a aixecar el cap. L'èxode d'empreses, en aquesta línia, afebleix Catalunya i enforteix Madrid. La negociació del corredor mediterrani, per posar un exemple, bloqueja el progrés. L'article 155 amb la purga de càrrecs com a primera mesura i amb presos polítics després assenyalant intencions: «Ni amb tu ni sense tu.» Cal que aturem l'espiral, per via de solució, abans no siguem engolits per ella.

d'admetre la diversitat i crear complicitats per aprofitar de forma respectuosa els talents dels catalans en benefici del conjunt del país, vol arrasar Catalunya per sotmetre-la. També busca que, almenys en els propers cent anys, no tor-

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Saber arribar...

Inauguració del curs a l'escola del centre penitenciari Quatre Camins. M'havien convidat a participar en una taula rodona sobre la necessitat d'aprofitar el temps durant la condemna per augmentar la formació i la cultura. El director va començar parlant

El temps de condemna es pot aprofitar per augmentar la formació i la cultura

de la importància que té, i de com obre portes en la societat, el treball i el creixement personal. Va assegurar que la cultura pot créixer a qualsevol edat i que no només

està als llibres de text, sinó en molts altres llocs.

Després, ens va convidar, al meu company de taula i a mi, a explicar la nostra experiència en aquest aspecte, i com havíem arribat al moment actual.

Vaig parlar de la sort que he tingut i que agraeixo molt a Déu, haver nascut en un ambient on es donava gran importància a la cultura. Els meus pares sempre ens deien que aquesta era l'herència fonamental que ens deixarien: els estudis i la formació en valors. Vaig explicar que, fa anys, després d'una experiència amb un món completament diferent, sense cap accés a la cultura, vaig canviar el rumb de la meua vida i em vaig dedicar a estar al costat dels que no havien tingut oportunitats... I —els vaig assegurar— «he après molt més durant aquests anys, de gent com molts de vosaltres».

No podia ni imaginar com la intervenció del meu company havia d'enriquir aquesta xerrada. Ve d'un món completament diferent del meu: no arriba als 35 anys i ja té dues carreres, parla diferents idiomes i exerceix de mediador. Quan ens va explicar la seva vida, l'admiració es va reflectir en totes les cares d'aquells interns i dels professors: va néixer en un poblat del sud del Marroc de 30 habitants, sense escola. Eren 11 germans i el pare havia tingut una cura especial perquè tots estudiessin i poguessin arribar on ell i la seva dona no havien pogut. L'escola més propera era a cinc quilòmetres de distància. Primària, Secundària i Batxillerat. Ara, set dels germans tenen títol universitari. Va explicar com havia hagut de lluitar cada any per aconseguir tot el que havia assolit. El seu pare, ara, pot estar ben orgullós d'haver aconseguit el que es va proposar.

Després que els assistents ens van fer un càlid aplaudiment, un dels interns va aixecar la mà i va dir una cosa que resumia de debò tot el que estàvem vivint: «Ens heu donat una lliçó: des de dalt, del món de la cultura, la Viqui ha baixat i ha après molt. El Sadam, des de baix, ha sabut arribar ben amunt. Sempre hi som a temps.»

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Miquel Àngel Martín, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Josep M. Bauset, Pilarín Bayés, Carme Borbonès, Esther Borrego, Cinto Busquet, Agustí Codinach, F. Diego Espuny, Joan Guiteras, Miquel A. Martín, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Mercè Solé, Sebastià Taltavull, Francesc Tous, Enric Vendrell, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció: C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €
Gibraltar i Portugal: 135,01 €
Resta d'Europa: 213,25 €
Amèrica i Àfrica: 250,01 €
Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

Sal i llum del món

Aquest diumenge celebrem el Dia de l'Església Diocesana, més conegut entre nosaltres com la Jornada de Germanor. Per segon any consecutiu, es repeteix un lema molt encertat: «Amb tu, som una gran família.»

Efectivament, l'Església catòlica som una gran família que acull i s'esforça a construir una societat millor i més fraterna. Una família que treballa per crear una convivència social agradable i solidària, especialment amb els més necessitats. L'Església, oferint el missatge de l'Evangeli, els sagraments de la vida nova i vivint el nou manament de l'amor, desvetlla la responsabilitat dels cristians pel bé comú de les societats en què viuen.

De tant en tant, és bo aturar-nos una estona per contemplar i donar gràcies a Déu per tot el bé que som capaços de fer quan acollim i seguim la seva voluntat. Per prendre consciència de la tasca que fem els cristians, les parròquies i institucions d'Església només cal preguntar-nos: què seria de les nostres ciutats i pobles sense el treball dels cristians? Pensem en el camp de l'espiritualitat, de l'atenció als malalts

i a la gent gran, als pobres i marginats, en el camp de l'ensenyament i de la cultura, etcètera. Les nostres ciutats i els nostres pobles no serien els mateixos sense aquesta gran família. Els mancaria ànima, els mancaria sentit, els mancaria joia i esperança, hi trobaríem a faltar fraternitat i justícia.

L'Església vol fer de la nostra societat una gran família que té a Déu com a Pare i a Jesucrist com a germà gran. Aquesta és una de les grans missions que ens ha confiat el Senyor. Veure l'altre com un do, com un regal i una oportunitat. Sovint no ens en sortim i ens deixem portar per la temptació de mirar l'altre com un enemic. Malgrat això, els catòlics no volem deixar de treballar per assolir aquesta fita. Ho volem fer mitjançant la formació humana i intel·lectual, a través de les nostres escoles i centres universitaris. Però també ajudant els infants, joves i adults a madurar com a persones mitjançant les catequesis d'adults, de joves i d'infants, mitjançant la vida comunitària a les parròquies, als moviments i als instituts de vida consagrada i les societats de vida apostòlica. La nostra és una família que no vol

oblidar-se dels qui pateixen, denunciant-ne la situació i ajudant-los a través de les moltes accions de solidaritat. Podem dir, amb un profund agraïment a Déu, que sense l'Església catòlica la nostra societat seria molt més pobre en recursos humans, culturals i espirituals. Per això, en aquest dia de «Germanor», que és l'únic dia a l'any en què es fa aquesta col·lecta en favor de les obres diocesanes, us demano la vostra col·laboració. Aquest dia, la Delegació diocesana d'Economia dona compte de l'origen dels seus recursos i de la seva destinació al servei de l'acció pastoral i dels més necessitats.

Amb la vostra col·laboració, la nostra diòcesi ha pogut crear i mantenir el Fons Comú Diocesà, un fons al servei de l'intercanvi de recursos entre totes les parròquies, amb una clara finalitat: que aquelles que tenen més recursos ajudin solidàriament les que en tenen menys o passen per moments d'especial necessitat. Es tracta, en resum, de disposar dels mitjans perquè l'Església pugui continuar donant resposta a la crida rebuda de Jesucrist. Moltes gràcies per la vostra ajuda.

Joan Josep Omella
Omella

Cardenal arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Una gran família

Cada un de nosaltres pertany a una família formada per avis, pares, marits, fills, germans, néts, cosins, nebots, etc. Però a més d'aquesta família natural, en tenim una altra de tipus espiritual que es reuneix a la parròquia o a la comunitat cristiana que freqüentem.

Quan participem, per exemple, en la missa de diumenge, els fidels no practiquem una devoció privada, ni som individualitats posades una al costat d'una altra en els bancs, sinó que som el poble de Déu, germans en la fe que preguem utilitzant el plural, i complint amb aquell ensenyament del Senyor: «On n'hi ha dos o tres de units en el meu nom, jo sóc allí enmig d'ells» (Mt 18,20).

Els fidels, a part de l'assistència a les funcions religioses en les quals poden ajudar en la litúrgia, poden participar a les parròquies de moltes maneres: en les visites a malalts, en el repartiment de roba o aliments

que fa Càritas, en la catequesi, en les activitats per a joves, en l'animació missionera...

També cal que participin ajudant en l'economia parroquial i diocesana aportant els mitjans econòmics per al sosteniment del culte, els seus edificis i activitats. La Jornada de Germanor que celebrem aquest diumenge té per lema «Amb tu, som una gran família».

Als sacerdots, i a mi mateix, no és el que més ens agrada, haver de demanar recursos econòmics; això no obstant són indispensables, perquè sempre hi ha necessitats peremptòries per afrontar que necessitem aquests mitjans que els fidels poden aportar marcant una creu a la casella de l'Església catòlica en la seva declaració de la renda, però també —ja que amb això no és suficient— amb la participació en la col·lecta parroquial o comproment-se a apor-

tacions periòdiques.

Recordem que aquesta actitud participativa i solidària té gust de primitiva cristiandat. En els Fets dels Apòstols es llegeix: «La gent sentia un gran respecte. [...] Ningú d'entre ells no vivia en la indigència, perquè tots els qui eren propietaris de terres o de cases les venien, portaven el producte de la venda, i el dipositaven als peus dels apòstols. Després era distribuït segons les necessitats de cadascú» (2,43.4,34-35).

Soc molt conscient que les famílies tenen avui moltes despeses per atendre. És lògic que hagin d'establir prioritats, començant per la pròpia família de sang. Convé tenir present també aquesta família espiritual que és la diòcesi i les seves estructures bàsiques, les parròquies, des de les quals es facilita l'atenció espiritual i material de tots amb especial dedicació als més necessitats.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona
i Primat

Inici

Edició digital 2015

Hemeroteca

Promocions

Aquesta Setmana

Església Catalunya

Església Espanya

Església Món

Vaticà

La Bona Notícia
també
a internet

www.catalunyacristiana.cat

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb

Lectures

Diumenge XXXII de durant l'any

Lectura primera

Sv 6,12-16

perquè vós m'heu ajudat,
i sóc feliç sota les vostres ales. **R.***Troben la saviesa tots els qui la cerquen*

Lectura del llibre de la Saviesa:

La saviesa és resplendent i no s'apaga mai. Els qui l'estimen, arriben fàcilment a contemplar-la, la troben tots els qui la cerquen: ella mateixa es fa conèixer als qui la desitgen. Si algú matinejava per sortir a buscar-la, no s'hi haurà de cansar: la trobarà asseguda a les portes de casa. Pensar-hi sempre ja és tenir l'enteniment madur, i si, per trobar-la, hi ha qui passa nits en vetlla, aviat perd el desfici, perquè ella ronda sempre buscant els qui se la mereixen; generosament se'ls apareix pels camins i els surt al pas en tot el que es proposen.

Salm responsorial

62

Vós, Senyor, sou el meu Déu; de bon matí jo us cerco.

Tot jo tinc set de vós,
per vós es desvia el meu cor,
com terra eixuta sense una gota d'aigua.

R. Tot jo tinc set de vós, Senyor, Déu meu.

Jo us contemplava al vostre santuari
quan us veia gloriós i poderós.

L'amor que em teniu val més que la vida;
per això els meus llavis us lloaran. **R.**

Que tota la vida us pugui beneir
i alçar les mans lloant el vostre nom.

Saciat del bo i millor,
us lloaré amb el goig als llavis. **R.**

Quan des del llit us recordo,
passo les nits pensant en vós,

Lectura segona

1Te 4,13-18

Déu s'endurà amb Jesús els qui han mort amb ell

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica:

Germans, no podeu desconèixer què serà dels difunts: no voldríem pas que us entristíssiu, com ho fan els altres, que no tenen esperança. Tal com creiem que Jesús morí i ressuscità, creiem també que Déu s'endurà amb Jesús els qui han mort en ell.

D'acord amb la paraula del Senyor us diem que nosaltres, si encara quedàvem amb vida quan arribarà el Senyor, no serem primers que els qui hauran mort, perquè, a un senyal de comandament, al crit d'un arcàngel, al toc de corn de Déu, el Senyor mateix baixarà del cel, i els qui han mort en Crist ressuscitaran primer; llavors els qui d'entre nosaltres quedem en vida serem enduts juntament amb ells pels aires, en els núvols, per sortir a rebre el Senyor, i així estarem amb ell per sempre.

Consoleu-vos, doncs, els uns als altres amb aquestes paraules.

Al·leluia

Mt 24,42a.44

*Vetlleu, estigueu a punt, que el Fill de l'home
vindrà a l'hora menys pensada.*

Evangeli

Mt 25,1-13

L'espòs és aquí. Sortiu a rebre'l

Glòria Monés

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu:

En aquell temps, Jesús digué als deixebles aquesta paràbola: «Passarà amb el Regne del cel com amb deu noies, que sortiren amb torxes a rebre l'espòs. N'hi havia cinc de prudents, i les altres cinc eren desassenyades. Les desassenyades no s'emportaren oli per a les torxes, però cadascuna de les prudents se'n proveí d'una ampolla. Com que el nuvi trigava, els vingué son, i totes s'adormiren. Ja era mitjanit quan se sentí cridar: L'espòs és aquí. Sortiu a rebre'l. Aquelles noies es despertaren i començaren totes a preparar les torxes. Les que no tenien oli digueren a les altres: Doneu-nos oli del vostre, que les nostres torxes no s'encenen. Però les prudents els respongueren: Potser no n'hi hauria prou per a totes; val més que aneu a comprar-ne. Mentre hi eren, arribà el nuvi, i les que estaven a punt entraren amb ell a la festa. I la porta quedà tancada. Finalment arribaren també les altres, i deien des de fora: Senyor, Senyor, obriu-nos. Però ell els respongué: Us dic amb tota veritat que no us conec.

Vetlleu, doncs, perquè no sabeu ni el dia ni l'hora».

Consultori bíblic

Ignasi Ricart

Claretia i
biblista

Quin criteri se segueix per triar les lectures de la missa?

Primer de tot cal que les lectures siguin tretes, òbviament, de la Bíblia, tant de l'Antic com del Nou Testament. L'Església, que és Mare i Mestra de tots, ens presenta diversos leccionaris per a diferents celebracions dels sacraments: leccionaris de Baptisme, Confirmació, Matrimoni, Unció dels malalts, Ordenacions, Exèquies... Aquests leccionaris ens presenten tot un recull, ja ben triat, de lectures bíbliques que podem escollir per a la pregària i per preparar-nos per rebre algun d'aquests sacraments.

El model més clar el tenim en la lectura de la Paraula de Déu, practicada en la litúrgia; per exemple, si seguim la litúrgia dominical durant tres anys seguits (els anomenats cicles A, B i C) haurem sentit proclamar els quatre evangelis sencers i bona part de la resta de llibres de la Bíblia. Cal deixar clar que escollir les lectures «que a mi m'agraden» mai no serà tan ric com deixar-nos sorprendre per la Paraula de Déu en el seu context anterior i posterior. Per tant, l'Església, sàviament, recomana la lectura continuada de la litúrgia dels leccionaris A, B i C i la gran varietat de lectures que ens ofereixen els diversos rituals.

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista /
riuscamps@yahoo.es

Deu noies surten a l'encontre de l'espòs i l'esposa

La paràbola de les deu noies núbils, en edat de ser casades, les dames d'honor de l'espòs i l'esposa el dia de les seves noces, és una de les millors semblances emprades per Jesús per descriure com serà el Regne dels cels. El Còdex Beza, recolzat per totes les versions antigues, conserva la lliçó original de la paràbola: «Sortiren a l'encontre de l'espòs i l'esposa.» La majoria de manuscrits ometen «i l'esposa», pel masclisme dominant en la societat. La xifra 10 subratlla la unitat del grup. Tot seguit, però, se'ns informa que estan profundament dividides entre elles: 5 són estúpides i 5 assenyades, com succeeix generalment en la nostra societat. L'oli que les unes porten amb les seves llànties i les altres no, marca la diferència entre el seny i l'estupidesa. Totes elles estan ben proveïdes de torxes i d'ampolles, avui en diríem de les xarxes socials, però si no hi ha oli, les torxes no poden donar llum. L'oli que porten les assenyades és personal de cada una d'elles i intransferible: és l'oli que destil·len del seu interior posant bàlsam en les situacions més difícils. Avui estan de festa, han d'il·luminar la boda de l'espòs i l'esposa. La diferència entre les assenyades i les estúpides rau en l'oli que porten sempre amb elles les noies assenyades, mentre que les estúpides l'han d'anar a comprar, han de comptar amb el dinar injust, el Mamón, de la societat de consum. La coincidència entre el moment de la seva partença de la sala del banquet i de l'arribada de l'espòs, expressa molt bé la idea de Jesús d'excloure del Regne tant el «comprar» com el «vendre». L'oli que han anat a comprar als venedors no els obre la porta quan arriben més tard i supliquen: «Senyor, senyor, obre'ns!» L'espòs diu que no les coneix, perquè no han estat vetllant fins al moment de la seva arribada. «Vetlleu, doncs, perquè no sabeu ni el dia ni l'hora», ho refereix ara als deixebles i també a nosaltres. El retard de la vinguda de l'Espòs és una idea típica de Mateu.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIA I)

Temps de durant l'any

(SALTERI: SETMANA 4)

NOVEMBRE

12. DIUMENGE

Diumenge XXXII de durant l'any, Verd. Lectures: Saviesa 6,13-17 / Salm 62 / 1 Tessalonicencs 4,13-18 / Mateu 25,1-13
SANTORAL: Emilià de la Cogolla, erm.; Josafat, b. i mr.

13. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Saviesa 1,1-7 / Salm 138 / Lluç 17,1-6. O bé: *Sant Leandre* (ML), *Blanc*.
SANTORAL: Dídac d'Alcalà, rel.; Ennata, vg.; Estanislau de Kostka, rel.; Nicolau I el Gran, p.

14. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Saviesa 2,23-3,9 / Salm 33 / Lluç 17,7-10.
SANTORAL: Josep Pignatelli, prev.; Serapi, mr.; Veneranda, vg.

15. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Saviesa 6,1-12 / Salm 81 / Lluç 17,11-19. O bé: *Sant Albert el Gran* (ML), *Blanc*.
SANTORAL: Eugeni, b.; Leopold.

16. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Saviesa 7,22-8,1 / Salm 118 / Lluç 17,20-25. O bé: *Santa Margarida d'Escòcia* (ML), *Blanc*; *Santa Gertrudis* (ML), *Blanc*
SANTORAL: Edmon, b.; Gertrudis, rel.

17. DIVENDRES

Santa Isabel d'Hongria (MO), *Blanc*. Lectures: Saviesa 13,1-9 / Salm 18 / Lluç 17,26-37
SANTORAL: Gregori Taumaturg, b.; Iscle i Victòria, mr.

18. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Saviesa 18,14-16;19,6-9 / Salm 104 / Lluç 18,1-8. O bé: *Dedicació de les basíliques de Sant Pere i Sant Pau* (ML), *Blanc*. Barcelona: **Dedicació de la catedral** (S), *Blanc*.
SANTORAL: Aureli, mr.; Romà, mr.

El sant

Per Eduard Brufau

Sant Albert Magne

Per a l'Església, fe i raó no són incompatibles, sinó que es complementen harmònicament. Al llarg de la història són molts els cristians que han excel·lit en santedat i en el bon ús de les facultats humanes. Un d'ells és sant Albert Magne, doctor de l'Església (c. 1205 – 1280).

Fill d'una família noble del sud d'Alemanya, va anar a estudiar a diverses universitats italianes, on va conèixer els dominics i va demanar d'entrar-hi. Una vegada va vestir l'hàbit i va ser ordenat prevere, va començar a fer de professor de teologia

a Colònia i a París, i va tenir d'alumne el mateix sant Tomàs d'Aquino. Sant Albert Magne a més de destacar com a teòleg, es va amagar de filosofia grega, sobretot d'Aristòtil, va treballar per consolidar i expandir l'orde dominic i també es va dedicar a la investigació científica, sobretot a les ciències naturals. Va ser canonitzat el 1931 per Pius XI.

L'Eucaristia i la correcció política

Més d'una vegada, quan n'he tingut ocasió, he reivindicat que litúrgia i vida estiguessin ben connectades. Perquè aquesta presència pasqual de Jesús entre nosaltres que celebrem a l'Eucaristia està arrelada a la vida i, per tant, a les persones que ens envolten i a allò que els passa. Dir que Déu és amor no és promoure un sentiment *powerflower*. És sentir-se compromès amb els nostres companys de camí: els que tenim a prop i els que tenim lluny. Una gent que, com nosaltres mateixos, són com són i és amb ells que hem de viure, en situacions pacífiques o no, que sovint no hem triat, tant a casa com a l'escola, la feina, el barri o la pròpia parròquia. Tant és així, que des de la Pastoral Obrera de vegades hem reclamat que les eucaristies no se celebressin d'esquena als conflictes laborals que es viuen en un poble o en un barri, per exemple. Els conflictes comporten patiment, angonya i potser enfrontaments i crec que és bo que la comunitat reunida al voltant de la taula de Jesús en reculli com a mínim la constatació que hi són i demani que la llum de Déu ens il·lumini per trobar sortides pacífiques i per fer costat a la gent més vulnerable. La pregària dels fidels pot ser una manera senzilla de fer-ho, perquè no implica necessàriament prendre partit ni judicar ningú. Només fa memòria, també, de la realitat difícil que tenim al davant i ens fa més lúcids per fer-nos-en solidaris, amb l'ajut de l'Esperit.

Però ara, enmig de la situació conflictiva i angonant que vivim a Catalunya, m'he descobert a mi mateixa desitjant sobretot que les eucaristies siguin

un espai comú on ens sentim tots (sigui quina sigui la nostra opció política) valorats, estimats i formant part d'un únic cos de Crist, encara que es mantinguin abans i després de l'Eucaristia les naturals i ben legítimes discrepàncies polítiques. Un espai on, a més, no estem sols, sinó acompanyats explícitament per Jesús mateix. I no pas per mèrits propis, sinó com un gran regal, ben gratuït. Un regal que nosaltres hem de transmetre arreu. Dic això perquè en els ambients cristians de vegades també hi ha picabaralles que pugen de to. Tot parlant-ne l'altre dia amb els meus companys de feina, on, com a tot arreu, hi ha «indepes» i gent que no n'és, els d'una i altra opció manifestaven haver rebut algun moc en altres ambients cristians, amb arguments que passaven per evangèlics.

Potser aquí s'entén més això que l'Església no és ben bé una democràcia (en d'altres sentits, faria bé de ser-ho força més, tanmateix!). És a dir, no és qüestió de prendre col·lectivament una determinada adscripció política pel fet que la majoria de fidels sigui d'una o altra corda. En aquest cas, jo crec que no valen majories ni minories. L'objecte de discussió és una mesura política que es pot defensar tant legítimament des del sí com des del no. Sí que és qüestió, en canvi, de viure l'Eucaristia com un espai privilegiat on cadascú hi pot ser, tal com és i com pensa, amb la seva motxilla de patiment i d'anhel, però un espai on la centralitat la té Jesucrist per a tothom, sigui quina sigui la seva opció política. Només això ja comporta un cert distanciament i relativització de la pròpia opció, que predisposa a

escoltar o a posar-se en lloc de l'altre i per tant és un element pacificador.

Aquesta centralitat de Jesús, és també la centralitat de l'atenció als més vulnerables, de les Benaurances com a forma de vida, del respecte mutu, del perdó i la reconciliació, del bé comú, de la màxima fraternitat. De manera que ningú no se senti exclòs i que tothom se senti estimat i qüestionat alhora. De vegades és temptador que l'assemblea (o el qui la presideix) se senti cridada a prendre partit, perquè no només estem vivint opcions racionals diferents, també els nostres sentiments, la nostra identitat, els nostres símbols estan en joc, i són emocions fortes i a flor de pell. Però cal extremar l'acollida i el respecte. Una defensa barroera de la pròpia opció podria fer que una part, gran o petita, tant se val, de la comunitat (o de la gent del barri) se'n sentís exclosa o dolguda. Especialment sensible és l'actitud del qui presideix l'assemblea, que en el moment de presidir-la és revestit d'una autoritat sacramental, si és que se'n pot dir així. Òbviament, això no exclou que, a la vida quotidiana, com qualsevol altre ciutadà pugui expressar lliurement les seves conviccions.

El mateix pot passar amb els símbols, que són molt atractius i eloqüents, però que poden provocar un rebuig seriós. Tots recordem tristament aquelles eucaristies en què l'himne nacional espanyol sonava en el moment de la consagració. Segurament aquest ha estat motiu, per a molts, del seu allunyament per sempre de l'Església. Banderes i Església no sempre fan bé d'anar de bracet. És bo tenir-ho en compte.

Mercè Solé

Membre de l'ACO i del
Centre de Pastoral
Litúrgica de Barcelona
(msoletey@gmail.com)

La Coral de Santa Maria d'Igualada acollí una participada trobada d'animadors de cants

Leonard del Rio i Campmajó

Unes cent cinquanta persones vingudes d'arreu de Catalunya han participat en la 36a Trobada d'Animadors de Cants per a la Litúrgia de Montserrat que se celebrà els passats dissabte i diumenge, dies 28 i 29 d'octubre a Igualada, organitzada per la Coral de Santa Maria d'aquesta localitat.

El diumenge es comptà amb la presència de monsenyor Romà Casanova, bisbe de Vic, que va presidir l'ofici solemne a la basílica, i també el dinar de comiat.

Tot el programa es desenvolupà amb rigorosa puntualitat.

Els actes s'iniciaren el dissabte al matí amb la visita als Museus de la ciutat i a l'adoberia de Cal Granotes. A primera hora de la tarda hi hagué el dinar de retrobament al Restaurant Canaletes i a la tarda, després de la salutació als expedicionaris per part del rector de Santa Maria Mn. Eduard Flores, hi hagué una ràpida visita a la basílica.

Al vespre, després d'un amical sopar a l'Ateneu, s'oferí un concert de música religiosa a l'església del Roser. La Coral amfitriona va interpretar sota la direcció de Coni Torrents i amb l'acompanyament a l'orgue de Lluís Victori, la missa *In honorem sancti Hieronymi*, de Maria del Rio, i dos motets, un de Valentí Miserachs i l'altre de Joan Martínez Colàs.

Audició participativa en el concert del Roser. / Joan Solé

A la segona part s'oferí una audició participativa amb els assistents a la Trobada de Cants que constà de set motets, dirigits per Andreu Martínez, Manuel Raventós, Cinta Ollé, Mercè Cano i Albert Pàmies, el qual també actuà d'organista.

El diumenge al matí, hi hagué una visita guiada a la Llar del Sant Crist, on es recorregueren la capella i les principals instal·lacions.

A les 12 del migdia a la basílica de Santa Maria, s'inicià una solemne

missa en la qual concelebraren diversos sacerdots i presidí el bisbe de Vic. Aquest, en l'homilia, comentà el bon servei que desenvolupen els animadors de cants, als quals agrai la seva disponibilitat, remarcant el caràcter d'unitat que suposa la música coral pròpia de la litúrgia. L'ofici adquirí una singular solemnitat amb els cants de la gran massa coral, dirigida per la Comissió de Trobades acompanyada pels organistes Lluís Victori i Albert Pàmies.

Després mossèn Josep Massana va atendre una interessant visita guiada a l'exposició Fulgentia.

A primera hora de la tarda, hom es reuní al Restaurant Sesoliveres en el dinar de cloenda, que presidí Mons. Romà Casanova, acompanyat de Maribel Cuadras, regidora de Govern Obert i Ensenyaments Artístics de l'Ajuntament d'Igualada, Jordi Barón, responsable de Cultura i Esports del Consell Comarcal de l'Anoia, i altres representacions, A l'hora del cafè, Lle-

onard del Rio, president de la Coral de Santa Maria, lliurà sengles figures-recordatori a les autoritats que presidiren l'àpat i es lliurà a tots els assistents una foto postal del concert de la vigília.

Després s'anuncià que la propera Trobada General se celebraria a Lloret de Mar.

Amb *El cant dels adeus* i el dels *Els segadors* es donà per acabada la 36a Trobada d'Animadors de Cants celebrada a Igualada.

El SIC ha programat les X Jornades de Formació de Catequistes a Lleida

Joan M. Amich

Iniciar-se en l'art de l'acompanyament és el tema general de les X Jornades de Formació de Catequistes que cada any organitza el Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes Balears (SIC). En aquesta ocasió

es realitzaran a la ciutat de Lleida els dies 17, 18 i 19 de novembre de 2017.

L'Acadèmia Mariana i el Col·legi Maristes Montserrat seran els principals espais on es desenvoluparà aquesta proposta formativa que cada any aplega més de tres cents catequistes de les nostres diòcesis i que l'any passat

s'havia celebrat a Terrassa.

Enguany tenen com a tema central la iniciació en l'art de l'acompanyament per part dels catequistes de les nostres diòcesis, en la doble dimensió de ser acompanyats en el seu ministeri i d'acompanyar ells mateixos els infants, joves i adults que participen en la catequesi de les nostres comunitats.

Responem d'aquesta manera a la crida que el papa Francesc fa en l'exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, quan afirma que «l'Església haurà d'iniciar els seus germans —sacerdots, religiosos i laics— en aquest art de l'acompanyament, perquè tots aprenguin sempre a treure's les sandàlies davant la terra sagrada de l'altre (cf. Ex 3,5). Hem de donar al nostre caminar el ritme guaridor de proximitat, amb una mirada respectuosa i plena de compassió però que al mateix temps curi, alliberi i encoratgi a madurar en la vida cristiana» (EG 169). Ponències, cursos i espais per compartir l'experiència catequètica i, sobretot, la celebració i la pregària comunitària volen contribuir a enfortir els catequistes en la seva vocació eclesial d'educació de la fe de persones de totes les generacions.

Per a més informació i per accedir al formulari d'inscripció entreu a www.sic-catequesi.cat

Cartell de les jornades.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:
Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

«Converso»

La proliferació de pel·lícules de temàtica religiosa és un indicador de l'interès que desperta el tema. I això, paradoxalment, a pesar que la fe sovint és un tema tabú. Aquests dies podem veure al cinema una pel·lícula que desafia aquest mur de silenci: *Converso*, de David Arribas. El director és un agnòstic que es pregunta amb honradesa sobre el procés que ha portat els altres membres de la seva família a abraçar la fe. Però *Converso* és, sobretot, un testimoni de diàleg autèntic que no censura la dimensió religiosa de l'ésser humà.

Crida l'atenció el valor que demostren la mare del director, les germanes i el cunyat quan parlen de la seva conversió. Amb tot, la gran aportació de la pel·lícula és la naturalitat amb què aquesta família afronta el tema, després, això sí, de no pocs desencontres. Hi ha un ensenyament vàlid per a tota la societat.

JUAN GARCIA
Càceres

Risc ultra a Europa

Les darreres eleccions celebrades a Àustria confirmen la tendència que marca des de fa un temps els dissenys de la política a Europa: l'apogeu de la ultradreta i el projecte esgotat dels socialdemòcrates. La victòria del candidat conservador del Partit Popular (ÖVP) i exministre d'Exteriors, Sebastian Kurz, ha estat per la mínima respecte dels extremistes del Partit de la Llibertat (FP). Això significa que, per segona vegada en setanta anys, no hi haurà a Àustria un govern de coalició que domini el centre esquerra. La mala notícia és que els populistes tindran molta veu i molt de vot en el futur executiu.

La mort i el dol

Sovint, la nostra societat oblida la mort, en parla poc, fa com si no existís. Eludeix una realitat cabdal i dolorosa, per la qual tots els vius hi hem de passar. Alguns adults la viuen de forma inconscient, com qui no vol adonar-se que tots els qui hem tingut el do de la vida, algun dia morirem, que en aquesta vida hi som de pas, per arribar a aconseguir la vida eterna. Així, els dols costen més de superar perquè, en general, la nostra societat tendeix a amagar el dolor i el plor. Sense la fe, la vida es viu a mitges, de manera superficial. Cadascú ha de buscar el sentit de la seva pròpia existència, però, on acostuma a estar? En la bondat de Déu, l'amor i la pau. Cal tenir ben present la mort i, parlar-ne obertament, perquè morir és viure per sempre amb Déu i no obviar el plor i el dolor que ens provoca la pèrdua d'un ésser estimat. El seu record és la Llum que ens dona esperança per seguir endavant. Cal estimar amb misericòrdia i consolar el trist.

És més fàcil practicar les obres de misericòrdia corporals, que no les espirituals. Davant la tristesa sempre hem de tenir ben present la promesa de Déu, que no ens deixarà mai sols. Si mirem el nostre voltant, hi ha moltes persones que es troben soles i els acompanya la tristesa. Què podem fer? Buscar una bona companyia, una persona propera que sàpiga connectar amb els nostres sentiments, que compregui la situació, que la faci seva, amb empatia, una persona que transmeti esperança i alegria, perquè els cristians hem de ser testimonis de l'amor i el consol de Déu.

MONTSERRAT ROSELL PUJOL
Vic

Els partits tradicionals no han sabut donar resposta a les grans incerteses que tenallen els ciutadans, sobretot en matèria d'immigració, i els radicals xenòfobs han pogut treure'n profit.

LLUÍS ESQUENA
Girona

Una gran xarxa

Càritas Internacional, amb el suport de l'Aliança ACT, una xarxa de 145 organitzacions cristianes, ha llançat la campanya «Comparteix el Viatge», que el papa Francesc va presentar a finals de setembre.

Es tracta d'una campanya de conscienciació i d'acció, que durarà dos anys i que busca educar una men-

talitat de trobada i acollida entre els emigrants i les comunitats on es desplacen. En aquest temps: Quantes coses podem fer per tots ells.

JESÚS D. MEZ
Girona

En dues paraules

Sr. Serra, en dues paraules: *legalitat i democràcia*.

Per què Puigdemont no va convocar eleccions autonòmiques? Perquè tem perdre escons. I va desviar el tema amb un referèndum il·legal. Doncs bé, el 21-D parlaran les urnes legítimes i legals. Ja veurem què diu l'electorat català.

JOSÉ GUTIÉRREZ
Barcelona

El Consultori

PREGUNTES I
RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

Devocions

Una persona que és molt devota continuament m'envia missatges sobre devocions que em diu que jo he de practicar. La setmana passada em va fer arribar una pregària que, segons les revelacions d'una santa, si es pronuncia cent vegades, aconseguirà treure una ànima del purgatori. Jo ho trobo molt estrany i no m'ho acabo de creure. A més, vaig calcular que si aquesta persona practica totes les devocions que em recomana, no li deu quedar temps per a res més. Què en pensa, vostè, de tot això? Quines devocions hauríem de practicar com a bons cristians?

No és la primera vegada que rebo consultes sobre aquestes extravagàncies. Abans, es limitaven a fulls fotocopiats que es deixaven a les parròquies i que convidaven a fer-los arribar a un nombre determinat de persones a canvi d'uns grans beneficis materials o espirituals. Ara, amb les xarxes socials, aquestes beneiteries circulen per tot arreu i confonen persones de bona fe. Conec persones que es passen hores practicant aquestes falses devocions. Probablement no tenen res més a fer però és una llàstima que empobreixin d'aquesta manera la vida cristiana. El primer que li recomano és que regali a aquesta persona coneguda seva un exemplar de la *Introducció a la vida devota* de sant Francesc de Sales. Digui-li que es tracta d'una obra escrita per un sant autèntic, amb noms i cognoms, reconegut i recomanat per l'Església, i no pas d'una santa tan desconeguda com inexistente que fa promeses de pa sucac amb oli i que no tenen cap fonament en la veritable doctrina cristiana. Aquestes pregàries llargues i estrambòtiques que li proposa la seva coneguda em recorden precisament les pròpies dels pagans, desaconsellades pel Senyor, quan ens diu que «pensen errats que, com més parlen, més es faran escoltar». Cal distingir la devoció i les devocions, i, entre aquestes, les obligatòries i les optatives, i, finalment les falses devocions. La «Devoció» és una realitat molt seriosa que brolla de la nostra fe i amor a Déu. Expressa la nostra adoració, benedicció, gratitud i reconeixement envers el Senyor i la voluntat de lliurar-nos a Ell. Com es pot suposar, es manifesta en devocions concretes. Quines podem practicar? En primer lloc, les fonamentals: la pregària diària (tant de bo), la recitació de laudes i vespres i les oracions tradicionals com el Parnostre..., l'escolta orant de la Paraula de Déu, la Santa Missa dels diumenges i festes com a centre de la vida cristiana, la devoció filial a la Verge Maria on destaca el Rosari, la visita al Santíssim i la participació al culte eucarístic fora de la Missa... Penso que amb això es pot fer un bon camí devocional a nivell personal i familiar. I sempre, en qualsevol dubte, consulti el seu rector.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

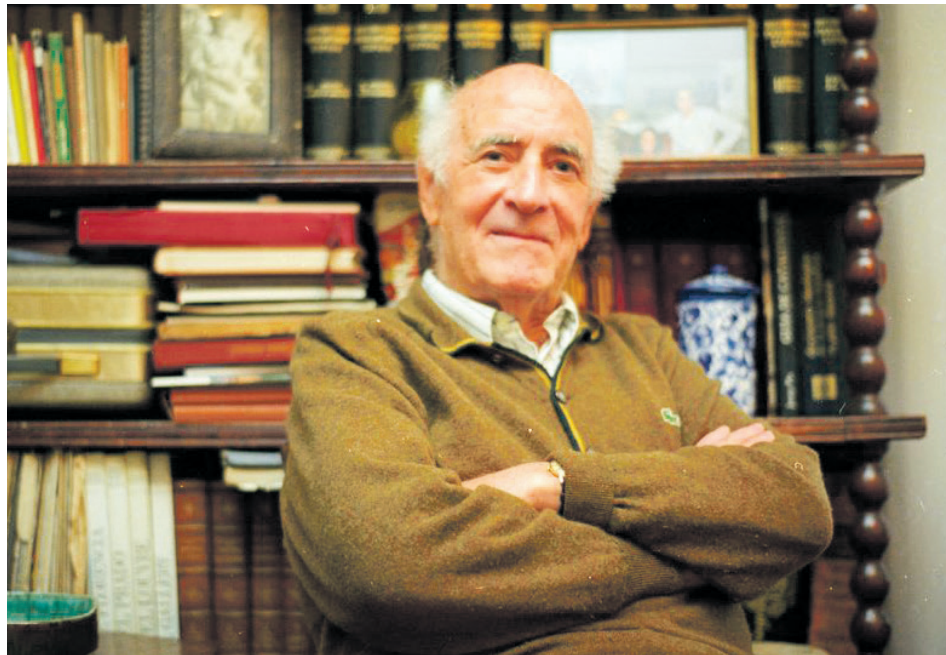
Amb bon humor

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

«En què creia Josep Maria Gironella?»

Conferència de Jaume Aymar amb motiu del centenari del naixement de l'escriptor de Darnius

Josep M. Gironella en una foto de Lluís Romero per a «El Punt Avui».

Mn. Jaume Aymar visita l'exposició dedicada a Gironella.

Víctor Gay
Darnius

El proper 31 de desembre es compleixen els cent anys del naixement a Darnius de l'escriptor Josep Maria Gironella i Pou, autor d'una quarantena de títols en diversos gèneres literaris. Al-

guns d'aquests títols van ser referents en la segona meitat del darrer segle: la trilogia encetada amb *Los cipreses creen en Dios*, a la que seguirien *Un millón de muertres* i *Ha estallado la paz*; també llibres de viatges, com ara *El escándalo de Tierra Santa*, *El escándalo del islam* o *En Asia se muere bajo las estrellas*,

i també un parell de llibres/enquesta: *Cien españoles y Dios* i *Nuevos cien españoles y Dios*.

L'Ajuntament del municipi nadiu de Gironella ha programat un seguit d'actes commemoratius: una excel·lent exposició que es pot veure fins a final d'any al centre cultural de la població, un lectura comentada de la novel·la *Un hombre*, guardonada amb el Premi Nadal de 1946 (Gironella també va guanyar els premis Planeta, Ateneo de Sevilla i el Thomas Moore als Estats Units), una entrevista oberta amb Carme Gironella (la seva germana) i també un cicle de quatre conferències a càrrec del Dr. Joaquim Nadal i Farreras, *Gironella i la ciutat de Girona*; Joaquim Vidal, president de la Fundació Valvi, *Gironella, editor de les Xilografies Gironines*; Joan Domènech i Moner, president de la Fundació Bertrana, *Lectura de Gironella*, i Mn. Jaume Aymar, director de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel, amb el tema *En què creia Josep Maria Gironella?*

La preocupació de Gironella davant la mort

El conferenciant es va centrar en dues obres bàsiques pel que fa a la temàtica de la fe de l'escriptor: *Cien españoles y Dios*, del 1969, i *Nuevos cien españoles y Dios*, del 1994, després que, en una primera part, va definir la biografia creativa i personal de l'autor del qual va dir que «tenia una personalitat fascinant», arran d'un primer contacte l'any 1984, precisament per entrevistar-lo per a aquest setmanari.

Jaume Aymar també va recordar que a Gironella «la mort el preocupava i de vegades l'arribava a obsessionar». També va tractar la breu etapa de seminarista de Gironella, que reconeixia com a molt negativa, no sols per certes normes, com rapar els cabells i fer portar mitges, tot això als 9 anys, sinó també per una direcció espiritual negativa.

Gironella va morir el 3 de gener del 2003, recent complerts els 85 anys. Havia demanat a la seva esposa que a

l'hora de la mort avisés un sacerdot, però no hi arribà a temps... Fou enterrat catòlicament al cementiri d'Arenys de Mar.

En què creia Gironella?

Seguint el fil de les dues obres centrades aparentment en la fe dels altres, Mn. Jaume Aymar va conduir-nos a la de l'enquestador, si parem atenció al proemi davant de les respostes dels que es diuen creients: «He arribat a sentir físicament la presència de Déu i la seguretat que Ell m'infonia.» També reconeixia que «l'espectre del dubte ronda pel meu cervell» i davant de la mateixa existència divina Gironella escriu: «Admetre un Déu intel·ligent constitueix una agressió contra el mateix Déu, el qual, en cas d'existir, hauria creat éssers perfectes o invulnerables.»

En comentar les respostes dels que es declaren ateu escriu: «Tota la meua persona es nega a acceptar sense altre consideració aquest plantejament...» Valora les respostes a l'entorn de la figura de Jesús de Natzaret com aquella que diu: «Si no era Déu, mereixeria ser-ho.»

Reconeix que l'enquesta el va fer descobrir «la gran ignorància religiosa des del punt de vista intel·lectual que hi ha al país». En cap de les respostes es fa referència a la Reforma protestant ni a moltes de les grans religions orientals. En cavi, com assenyalà el conferenciant, l'estada a Terra Santa fou per a Gironella «l'experiència més decisiva de la seva vida» i, com deia l'escriptor, «quan hi portava un mes em pensava que Jesús passava pel carrer».

Precisament en el capítol final de l'obra *El escándalo de Tierra Santa*, l'autor confessa: «He arribat a sentir la immortalitat de l'ànima amb tal evidència que vaig sentir que hi ha alguna cosa en nosaltres que sobreviu a la matèria, a la mort corporal. Ho vaig sentir amb tal evidència que això em durà per sempre.» El conferenciant va resumir la seva intervenció amb una frase de l'escriptor: «La fe de cada home es porta a dins.»

Busca el millor especialista per a la neteja de la seva escola?

Tenim la peça que li falta

Treballem per la **inserció social** dels nostres treballadors

Som **especialistes** en la neteja d'escoles

Oferim un **servei integral**

Oferim una **1a. Auditoria GRATUÏTA**

Tenim més de 30 anys d'experiència

Compartim els **valors** de la seva escola

Càritas Un NO per a ningú.

Netejant, posem tots els sentits

Lunet Facility Services

Lunet per un món més net

Treballem per a la **SAGRADA FAMÍLIA**

Carrer Can Pi, 17 3r (Abans Carretera antiga del Prat)
08908 l'Hospitalet de Llobregat (BARCELONA)

ANÀLISI DEL MES D'OCTUBRE DE 1934

Parròquia de Navàs.

Una història inoblidable

Les eleccions generals espanyoles el 1934 van donar una victòria a la Confederació de Dretes que dirigia José María Gil-Robles, un polític de gran prestigi, en el seu temps.

El Front Popular d'Esquerrres va planejar una revolució armada per desbancar el govern que recolzava Gil-Robles. No van trobar col·laboració en la majoria de les capitals espanyoles. Ni a Madrid.

La revolució contra l'Estat va esclatar a Barcelona i a Astúries el 6 d'octubre. A Barcelona va durar una nit, a Astúries s'allargà deu dies.

Lluís Companys, president de la Generalitat, es va enfrontar al Govern central, justificant unes divergències d'una llei agrícola.

Diversos pobles de Catalunya es van sumar a la crida de Companys. Partits socialista-marxista i comunista van implantar aquella nit una persecució religiosa brutal, preludi de la que després fou el trienni marxista, iniciat el 18 de juliol del 1936.

La nit del 6 d'octubre del 1934 porta un signe deplorable. Mataró, Navàs, Solivella, Vilafranca del Penedès, el Morell foren protagonistes d'uns fets vergonyosos.

A Navàs, poble industrial i agrícola de l'alt Llobregat (Bages), a uns vint quilòmetres de Manresa, aquella nit van assassinar el senyor rector, i van calar foc a l'església

parroquial.

Un mestre de l'escola laica, pseudo-soviètic, va organitzar tres grups d'escamots. Un el dirigí a l'església. Van obligar un bon home, en Joan Corder, que feia de sagristà, que en plena nit els obrís la porta del temple. Van destrossar altars i imatges, cremaren bancs i objectes sagrats, i el foc va enderrocar la volta.

Un altre escamot es va dirigir a la rectoria i va obligar mossèn Josep Morta a anar a l'Ajuntament. «En aquella hora de la nit?», va preguntar el senyor rector. Mentre un altre escamot anava a la sala de màquines de la central elèctrica, i en rebre la consigna que l'escamot ja havia sortit de la rectoria i que es trobava al carrer de l'Església, van apagar els llums de tot el poble, i ressonaren dos trets. Mossèn Josep Morta va caure mort al mig del carrer. Ningú no va poder veure qui li havia disparat.

Unes dones mal nascudes van tenir l'atreviment de descordar els pantalons del mossèn difunt. Una gravíssima ofensa. Embolicat amb una manta, portaren el cos del màrtir al cementiri, i el deixaren tirat, a mercè de l'enterramorts.

A mitjanit es va saber per ràdio que Companys s'havia rendit a Barcelona. Un valent navassenc, Ramon Serra, d'ofici rajoler, va agafar una pistola i amb uns amics anaren a l'Ajuntament per detenir

aquells criminals, però tots ja havien fugit. La diòcesi de Solsona ha sol·licitat a Roma la beatificació de mossèn Josep Morta.

A Mataró, la nit del 6 d'octubre van detenir el senyor rector, mossèn Josep Samsó. El portaren a l'església de la seva parròquia. En presència seva van profanar imatges i altars. Apilotaren cadires per calar-hi foc. Al mig hi lligaren mossèn Josep Samsó.

La rendició de Companys li va salvar la vida. Avisats aquells bergants, tots fugiren de l'església.

Semblantment va passar a Solivella (Conca de Barberà). A la nit, van detenir el senyor rector, mossèn Miquel Cirés, el portaren als afores, i el lligaren a un arbre per assassinar-lo. Avisats, també, que Companys s'havia rendit, tots fugiren i deixaren el mossèn lligat, fins que van arribar la bona gent de Solivella.

En aquella tumultuosa nit del 6 d'octubre, les forces marxistes adherides a Companys van incendiar diversos temples, entre d'altres, de Navàs, Mataró, Solivella, Vilafranca del Penedès i del Morell. Senyor, tingueu pietat. Crist tingueu pietat. Senyor, tingueu pietat.

La Revolució a Astúries

Del 5 al 14 d'octubre Oviedo fou víctima d'uns esdeveniments tràgics.

Trobaren mort per odi a la religió 34 eclesiàstics. El bisbe d'Oviedo, Juan Bautista Luís Pérez, en aquells dies es trobava malalt a la Pola de Gordón. Perdé la paraula en assabentar-se de la tragèdia, i morí a Madrid al cap d'un mes just d'esclatar la revolta, el 6 de novembre del 1934.

L'odissea del Seminari d'Oviedo és un dels capítols més patètics de la revolta anticlerical d'Astúries. Fou incendiat i destruït totalment. Uns trenta interns van saltar per la finestra del pati i es refugiaren a cases veïnes. Sis més foren capturats i assassinats. N'hi havia de joveníssims. Un tenia 16 anys.

La Companyia de Jesús pels fets d'octubre de 1934 compta amb dotze màrtirs. L'orde dels Passionistes amb tres víctimes. Vuit germans de l'orde de Sant Joan Baptista de La Salle de l'Escola Cristiana de Toron foren bàrbarament afusellats al cementiri de la població, la nit del 8 al 9 d'octubre.

L'Església, el 29 d'abril del 1990, va elevar als altars un primer pomell de nou màrtirs d'Astúries. Les famílies cristianes tenen gran devoció i guarden un profund record dels màrtirs de la fe, víctimes d'uns anys atzarosos.

FRANCESC A. PICAS
President honorari d'Hispania
Martyr

Acompanyem el bisbe Sebastià a Mallorca

El bisbe Sebastià Taltavull ha servit durant més de vuit anys l'Església diocesana de Barcelona fent honor al seu lema episcopal: «Vosaltres sou els meus amics.»

Una manera d'agrair-li el seu servei generós és acompanyar-lo en l'inici del ministeri episcopal com a nou bisbe de Mallorca. Per això el Club+Amics de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel ha organitzat un pelegrinatge a Palma de Mallorca del 24 al 26 DE NOVEMBRE, amb l'acompanyament espiritual de Mn. Jaume Aymar

«No tinc paraules per agrair tot el bé que he rebut i tot el que he après, vivint el goig de l'amistat i del servei pastoral, tal com Jesús ens ho demana quan ens diu que som els seus amics»

Sebastià Taltavull

Resum de l'itinerari

DIVENDRES 24 DE NOVEMBRE: **BARCELONA-MALLORCA**

Presentació a la terminal T1 de l'aeroport del Prat a les 16 h davant del mostrador central d'informació. Tràmits de facturació assistits pel personal de Ruth Travel. Sortida en el vol de Vueling a les 18 h. Arribada a les 18.50 h a l'aeroport de Palma de Mallorca. Un autocar privat ens durà des de l'aeroport fins a l'Hotel HM Jaime III 4**** o similar de Palma de Mallorca. Distribució de les habitacions. Sopar en un restaurant proper a l'hotel. Allotjament.

DISSABTE 25 DE NOVEMBRE: **MALLORCA**

Esmorzar a l'hotel. Anirem caminant a la catedral per assistir a la celebració de presa de possessió del bisbe Sebastià Taltavull. Dinar en un restaurant. Tarda lliure per gaudir del centre de Palma. Sopar en un restaurant proper a l'hotel. Allotjament.

DIUMENGE 26 DE NOVEMBRE: **MALLORCA-BARCELONA**

Esmorzar a l'hotel. Excursió al santuari de Lluc. Celebració de l'eucaristia. Dinar en un restaurant. Excursió a Sóller. A les 19.40 h sortida en vol de Vueling. Arribada a Barcelona a les 20.35 h

Preu per persona en règim d'habitació doble: 480 euros
Suplement individual: 120 euros

Per formalitzar la inscripció cal fer el pagament total, segons es viatgi en habitació doble a compartir (480 euros) o en habitació individual (600 euros), al següent número de compte: ES51-2100-3054-63-2200488789 (CaixaBanc) Indicar a la transferència: Bisbe Mallorca És imprescindible enviar justificant del pagament, còpia del DNI i full d'inscripció a info@ruthtravel.es

CD d'homenatge al P. Ireneu Segarra

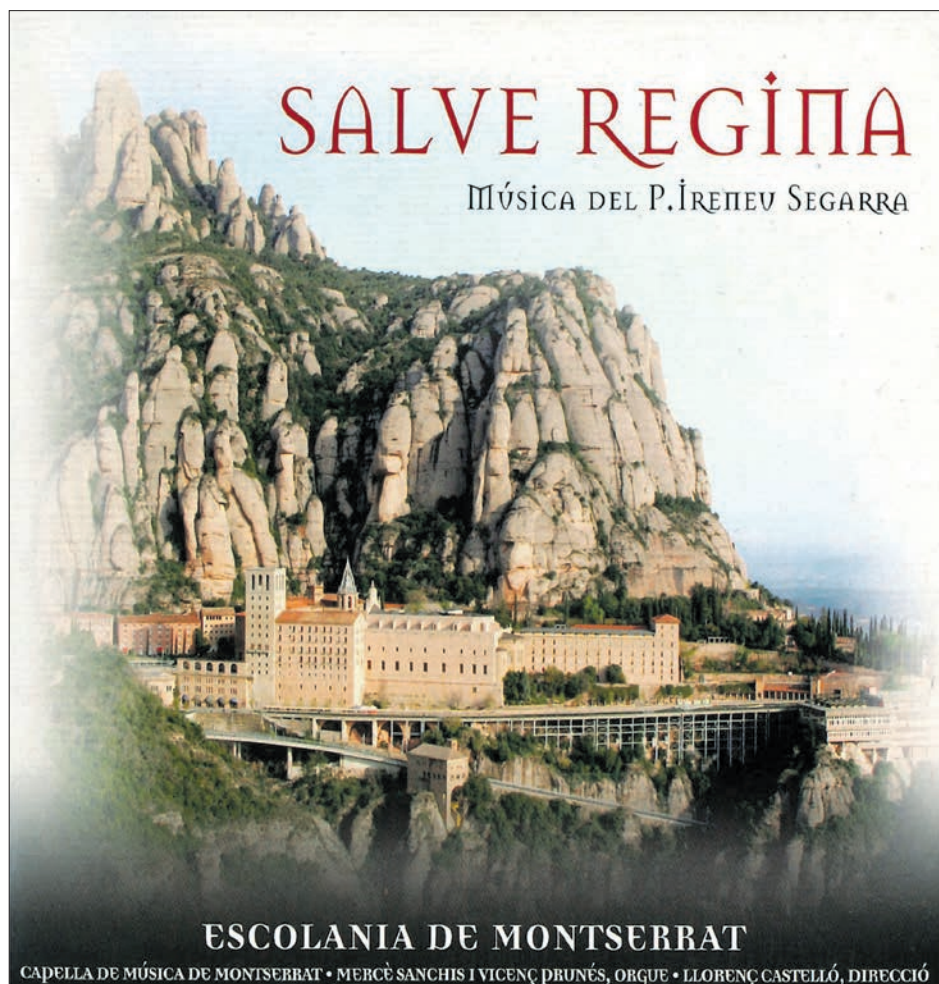
Es commemora el centenari del naixement del monjo de Montserrat i director de l'Escolania durant mig segle

Redacció
Montserrat

Arran del centenari del naixement d'un dels Mestres de l'Escolania de Montserrat més reconeguts internacionalment, el P. Ireneu Segarra (1917-2005), s'ha editat un CD d'homenatge amb la seva música, interpretada per l'Escolania i la Capella de Música actuals. El disc, que porta per títol *Salve Regina. Música del P. Ireneu Segarra*, ha estat produït per Discos Abadia de Montserrat (DAM). La direcció ha anat a càrrec de Llorenç Castelló, que ha estat acompanyat a l'orgue de la basílica de Santa Maria de Montserrat per Mercè Sanchís i per Vicenç Prunés. El repertori del disc el formen set obres que porten la signatura del P. Ireneu.

El P. Ireneu Segarra (Ivars d'Urgell, 1917-Montserrat, 2005) va dirigir l'Escolania durant mig segle. El seu mestratge no es va limitar a Montserrat, sinó que va cristal·litzar en diverses institucions —com ara l'Escola Musical de Pedagogia—, en llibres de pedagogia musical i en un mètode d'educació de la veu que va ser traduït a diverses llengües. Va fundar els Encontres Internacionals de Compositors per estimular la creació de música litúrgica de qualitat en llengua vernacle després de la reforma volguda pel Concili Vaticà II. La seva tasca musical li va valer l'estimació de moltes de les grans figures de la música del seu temps.

La música del P. Ireneu, tant les seves composicions com les interpretacions d'obres d'altres, és tota ella fruit de la seva vivència interior, arrelada en l'espiritualitat benedictina, en la Bíblia i en la litúrgia de l'Església. Amb la seva

música i, també, a través de la direcció de l'Escolania, el P. Ireneu Segarra va ajudar a pregar molta gent. Molta de la seva música litúrgica encara continua ressonant en moltes esglésies i no sols de Catalunya. Va realitzar més d'un centenar d'enregistraments, alguns dels quals van rebre premis internacionals.

L'Escolania i la Capella de Música de Montserrat actuals continuen la línia

que va marcar el P. Ireneu, seguida pels qui varen aprendre d'ell i ara posen en pràctica els seus ensenyaments i la seva tradició musical. Com ell, alternen composicions clàssiques amb formes innovadores. Aquest CD és, doncs, un record i un homenatge en el centenari del seu naixement, a la persona i a l'obra d'un monjo músic, el nom del qual queda dignament agregat a la

Concert homenatge al Palau de la Música Catalana

Un concert coral multitudinari commemorarà el centenari del naixement del pare Ireneu Segarra. Organitzat conjuntament per la Fundació Orfeo Català-Palau de la Música Catalana i la Unió d'Antics Escolans de Montserrat, el concert tindrà lloc el diumenge 19 de novembre (17 h) a la Sala de Concerts del Palau de la Música Catalana. Al concert, hi participaran un bon nombre de personalitats musicals reconegudes que van rebre el mestratge del P. Ireneu Segarra a l'Escolania de Montserrat.

Llista dels grans Mestres de l'Escolania montserratina dels segles XVII i XVIII.

El disc *Salve Regina. Música del P. Ireneu Segarra* està enregistrat a la basílica de Santa Maria de Montserrat el maig de 2016 i compta amb un llibret que inclou articles del P. Abat Josep M. Soler i dels pares Bernabé Dalmau i Daniel Codina, en versió catalana, castellana i anglesa. Conté les següents obres: *Salve Regina* «*Germinans*», *Feliç la Verge Maria*, *Els nostres camps han florit*, *Salve Montserratina*, *Nit de vetlla*, *La Paraula es va fer carn* i *Déu és amb nosaltres*.

Abecedari lul·lià

UNIVERSAL

Segons Ramon Llull, un universal «és allò que inclou moltes coses a sota de si, així com poble que inclou molts homes a sota de si i casa, moltes pedres». En canvi, un particular «és allò que amb altre és a sota d'una natura comuna, així com Pere i Martí són a sota d'home» (Taula d'esta Art, 1290). Tot l'edifici de l'Art lul·lià, el sistema de pensament que constitueix el nucli de l'aportació intel·lectual de Llull, és sobretot un mètode destinat a mostrar a l'enteniment el camí que mena dels universals —els principis de l'Art— fins als particulars —els objectes específics sobre els quals es pot preguntar o dubtar— i viceversa. Per tant, l'Art té, d'una banda, un caràcter inventiu i descendent, ja que a partir de l'ús i la combinació d'uns principis generals hom ha de poder trobar, per exemple, els prin-

cipis específics d'una determinada disciplina. De l'altra, també té una dimensió demostrativa i ascendent, atès que permet provar o refutar una hipòtesi donada, des de la més anecdòtica fins a la més transcendent, com per exemple si Déu existeix o no, si s'ha encarnat o si és trinitari. Llull estava convençut que musulmans i jueus podien acceptar els principis de l'Art i les seves regles de funcionament justament perquè eren universals i no estaven mediatitzats pels continguts particulars de cap tradició religiosa.

Així doncs, Llull va dedicar molts esforços a aclarir de quina manera calia vincular els universals amb els particulars. Un dels procediments que Llull va utilitzar amb més constància en aquest sentit, sobretot quan calia resoldre qüestions com les que hem citat fa un moment, fou

la refutació de la hipòtesi contrària que pretenia provar. De fet, es tractava de demostrar que l'afirmació d'una hipòtesi genera conseqüències que entren en contradicció amb algun universal, cosa que permet afirmar automàticament la proposició contrària. Aquesta estratègia dialèctica és utilitzada per exemple en el Dictat de Ramon, un text en vers que conté una sèrie d'argu-

ments que permeten demostrar els dogmes cristians. El primer capítol està consagrat a provar que Déu ha d'existir necessàriament. Un dels arguments és el següent: «Si Déu no és, privació/és fi de generació.» Que la privació sigui el fi de la generació entra en contradicció amb el fet que un dels principis de l'Art és l'eternitat i que la bondat o la grandesa, com tots els altres, són eterns.

Francesc Tous Prieto

Membre del Centre de Documentació Ramon Llull de la Universitat de Barcelona

SOM UN MATRIMONI

Que busquem persona per ajudar a les feines de la casa (ella).

Pot ser un matrimoni, dues germanes amb fills o sense, 35 a 45 anys. Oferim pis independent 110 m² a la mateixa finca, centre BCN + contracte laboral + sou.

Tracte familiar. 933 176 723 (vespres).

Actualitats científiques

S'ha detectat el xoc de dues estrelles neutròniques

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

El 17 d'agost passat a les 14.41 (hora espanyola) el detector LIGO de Handford, a l'estat de Washington, va captar el senyal d'una ona gravitacional. De què podia provenir? Era la cinquena captació des de feia dos anys en què s'arribà a detectar amb seguretat aquesta mena d'ones previstes per Einstein. I dos segons més tard els telescopis espacials Fermi (de la NASA) i Integral (de l'Agència Espacial Europea) captaven una ràfega de raigs gamma, molt intensos. La notícia arribà a tots els observatoris astronòmics. Calia desxifrar què havia passat.

Des d'aquell 17 d'agost uns 4.000 astrònoms d'arreu del món hi han estat treballant. Aquell senyal d'ona gravitacional també va ser registrat per un altre LIGO, situat a l'estat de Louisiana, al sud-est dels Estats Units, i pel VIRGO, establert a prop de Pisa (Itàlia). Les tres deteccions van permetre triangular la posició de l'indret d'on provenia el fenomen: una petita regió del cel a l'hemisferi sud. Això va fer que els telescopis d'arreu s'orientessin cap a la constel·lació d'Hidra, a la galàxia NGC 4993, i van poder

Impressió artística de l'observatori de raigs gamma Integral de l'ESA (© ESA).

seguir durant setmanes l'evolució del cataclisme. Van arribar a la conclusió que hi havia hagut una explosió del tipus kilonova, més intensa que les que s'anomenen de supernova, amb una llum que començà d'un blau intens,

i amb pocs dies baixà cap al vermell. Què és, doncs, el que havia passat? Les conclusions que se n'han tret es troben explicades en articles a les revistes *Nature*, *Science* i *Nature Astronomy* entre altres, del 16 d'octubre

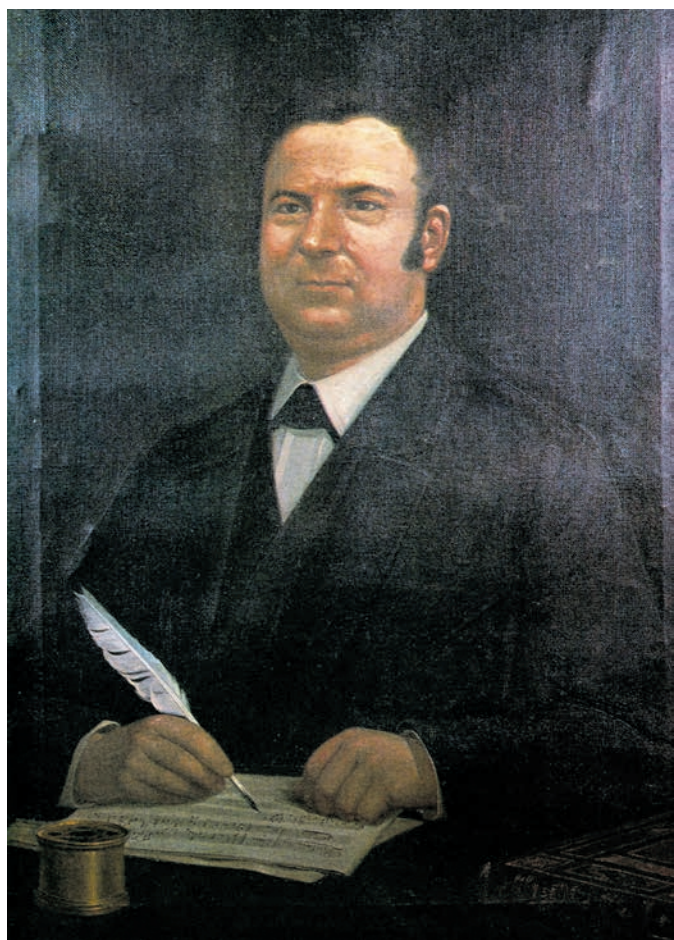
passat. La cosa és clara: a 130 milions d'any llum dos astres que estaven girant, un a l'entorn de l'altre, acabaren fusionant-se. Giraven tan ràpid que distorsionaven l'espai-temps al seu voltant i això els feia emetre ones gravitacionals. Les seves masses eren d'entre 1,1 i 1,6 vegades la del sol, però de matèria supercondensada, amb un diàmetre de només una vintena de quilòmetres, és a dir: eren estrelles neutròniques (pensem que una cullerada de la matèria d'una d'aquestes estrelles té una massa d'uns mil milions de tones).

Aquestes dues en el xoc van expulsar part del seu material a una velocitat d'una cinquena part de la velocitat de la llum. I l'anàlisi de l'espectre lluminós de la llum que emeteren va revelar que hi havia or, platí, plom, tel·luri... cosa que aclaria on es formen aquests metalls pesants, ja que en les estrelles normals només s'arriba fins al ferro. Tot molt interessant.

És «una nova era en els seus inicis» diu Elena Pian, astrònoma de l'Institut d'Astrofísica d'Itàlia, autora del primer dels articles que hem citat abans.

Gent de casa

Magí Pontí i Ferrer

En un número anterior parlàvem de Manuel Giró, un compositor amb força obra religiosa, esmentant que havia tingut com a mestre el manresà Magí Pontí, efectivament, Magí Pontí i Ferrer és un altre d'aquests personatges, de «Gent de casa», que han fet el país, han viscut en la fe i no són gaire coneguts fora dels seus ambients més locals o més especialitzats en la seva activitat.

Magí Pontí nasqué a Manresa el 19 d'agost del 1816 (en algun lloc s'esmenta 1815). Va fer els seus primers estudis musicals a Manresa mateix, de la mà de Gaietà Mensa, ingressant com a escolà a la Capella de Música de la Seu del Bages, però el març del 1826 marxava a l'Escolania de Montserrat, on els monjos Benet Brell i Jacint Boada, van ser els seus mestres. Bevia així de la millor tradició montserratina amb uns mestres deixebles de grans mestres i, alhora, transmissors a uns alumnes que assolien importants nivells.

De ben jove, cap al 1831, va obtenir la plaça d'organista a Sant Cugat del Vallès i un parell d'anys després, quan només en tenia 18, va obtenir per oposició de plaça a la Catedral de Lleida, ciutat de la qual no se'n mouria fins a la seva mort.

A Lleida va ser l'ànima de la música al llarg de molts anys del segle XIX, el 1864 va ser mestre i primer director de la Banda de l'Escola

**Joan Pallarès-
Personat**
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

de Música de la Casa Provincial de Misericòrdia, des de l'any 1871 també va ser mestre de capella de la Catedral. Mestre dels músics lleidatans de la generació del mig del segle XIX: el balaguerí Campabadal, autor de l'*Himne de Costa Rica*; el manresà Escorsell, que sobretot treballaria a la seva Manresa natal; Cosme Ribera, nat a Alcover, que dirigiria els principals teatres de l'època, Liceu de Barcelona, Principal de València; o el germà d'aquest, Josep, amb una carrera similar, autor de nombroses sarsueles i col·laborador d'Anselm Clavé.

Magí Pontí, a vegades esmentat com a Puntí, va ser biografiat pel seu nebot, Ignasi Simon, el qual afirmava del seu oncle que tenia unes dues-centes composicions, valsos, minuets, una simfonia, un ofertori i multitud de producció vocal: goig, trisagis, motets, salves, misses, etc. i nombrós material didàctic per a la formació musical d'infants, part dels seus materials es conserven a l'Arxiu de la Catedral de Lleida.

El 22 d'octubre del 1881, als 65 anys, a Lleida, moria Magí Pontí i Ferrer, havia passat a la Ciutat del Segre 48 anys de la seva vida i havia sembrat una llavor musical que perduraria en el temps.

M. CONCEPCIÓN GARCÍA VIVES
Prosa del alma
La Vocal de lis, 2016, 168 pàg.

Els poemes d'aquest llibre que presentem ens animen a ser més receptius per aprendre a ponderar tot el que rebem. La bellesa feta poema augmenta la nostra sensibilitat per estimar més i millor. L'amor penetra en el cor que s'eixampla i arriba a l'ànima de forma suau on roman per sempre. 1 euro de cada exemplar va destinat a l'ONG Llar de Maria.

STEFANIE KREMSER
El día en que aprendí a volar
Entre ambos, 2017, 286 pàg.

Molt abans d'aprendre a caminar, la petita Luisa aprèn a volar. I molt abans de saber parlar, aprèn a observar. A través de la veu clara i innocent de la Luisa, Stefanie Kremsler signa una novel·la lluminosa i càlida, plena de girs inesperats que, amb sentit de l'humor, ens relata l'aventura més gran de totes, la que ens porta a *comprendre*, en el sentit més ampli de la paraula.

Els llibres
més venuts
aquest passat
mes d'octubre

***claret**
LLIBRERIA

LOURDES MONFORT, RICARD TOLEDO
Diccionari de les Religions
Per a noies i nois de 10 a 14 anys
Claret

JOAN-CARLES MÈLICH SANGRÀ
L'experiència de la pèrdua
Assaig de filosofia literària
Arcàdia

RAMON PRAT PONS
Record de Déu
Pelegrinatge a la recerca de l'infinit
Pagès editors

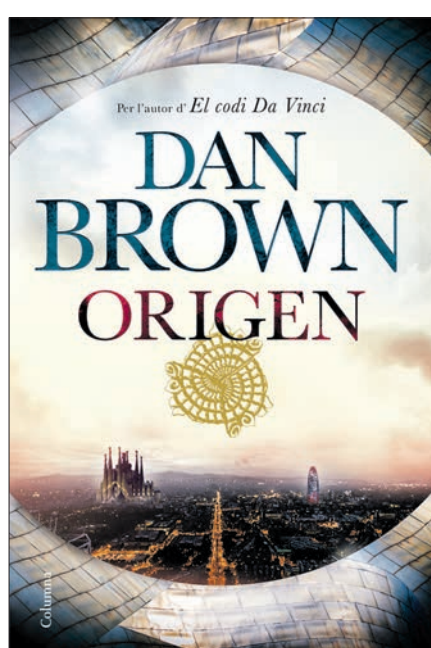

CRISTINA INOGÉS SANZ
Charitas Pirckheimer.
Una vela encendida contra el viento
San Pablo, 2017, 174 pàg.

Charitas Pirckheimer, abadessa del monestir de les clarisses de Nuremberg en els anys turbulents de la Reforma, va ser dona de conviccions fortes que va rebatre, de forma pacífica però amb fermesa, algunes de les tesis de Luter. Peça clau de la història de la divisió entre catòlics i luterans, la seva espiritualitat i defensa de la seva llibertat i de la seva fe la converteixen en exemple universal de convicció i coherència.

DAN BROWN
Origen
Columna, 2017, 608 pàg.

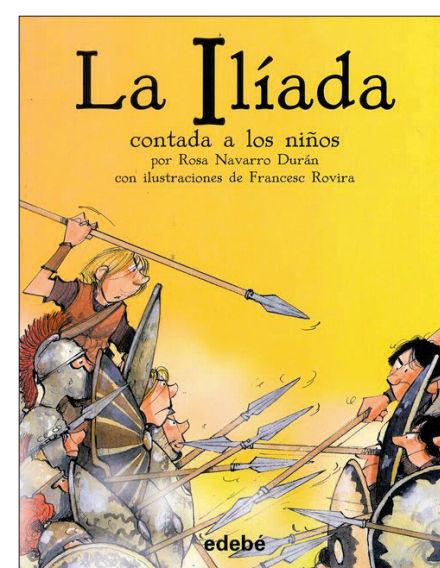
Robert Langdon va al Museu Guggenheim Bilbao per assistir a un anunci transcendental que «canviarà la faç de la ciència per sempre». Tan bon punt comença la presentació, però, esclata el caos per a sorpresa de centenars de convidats i milions d'espectadors d'arreu del món. Davant l'amenaça imminent que la valuosa troballa es perdi, Langdon i Ambra Vidal (directora del museu), han de fugir a Barcelona.

EMILIO LARA
El relojero de la Puerta del Sol
Edhasa, 2017, 342 pàg.

Emilio Lara ens endinsa en la història d'un home tan real i fascinant com desconegut per a la majoria dels lectors. Un home que no només crearà els dos rellotges més famosos del món, sinó que superarà tot tipus de dificultats per aconseguir el seu somni, coneixerà l'amor en la maduresa i es relacionarà amb els personatges més il·lustres de la seva època. En definitiva, la història d'un home contra el seu destí i amo de les seves hores.

ROSA NAVARRO DURÁN
FRANCESC ROVIRA
(Il·lustraciones)
La Iliada contada a los niños
Edebé, 2017, 224 pàg.

Com va començar la guerra que va enfrontar aqueus i troians? A quin bàndol van ajudar els déus? Han passat segles i *La Iliada* continua essent una obra de referència. La ciutat de Troia, situada a l'Àsia Menor, també es diu Ilion, i d'aquí el títol d'aquesta història. El llibre inclou un índex de noms propis i també una petita guia per conèixer els guerrers de tots dos bàndols.

Crítica literària

L'arròs, un aliment bàsic per a la humanitat

Us sorprendrà que faci una crítica d'un llibre de cuina, jo, que soc maldestre en els afers culinaris i que normalment us parlo de literatura.

L'editor, entre novel·la i novel·la, m'ha entaforat aquest llibre i, ai las!, m'ha seduït, i us ho vull explicar.

No sé qui va dir que som el que mengem, llavors potser serà convenient saber què és el que mengem i hem de reconèixer que l'arròs ha esdevingut un aliment bàsic per a gran part de la humanitat, per tant, és important, i serà bo, saber-ne coses.

Diu Confuci: «Una cuina sense arròs és com una dona bonica a qui falta un ull.» Pensem que els orígens de l'arròs venen de la Xina, l'Índia i el Japó, per tant la cita prové del seu entorn mil·lenari. I així comença el llibre explicant-nos aquest origen amb més de 10.000 anys d'antiguitat i, com diu l'autor, «s'ha de tractar amb respecte i acompanyar-lo amb els millors productes que ens ofereix la nostra terra».

En explicar-nos aquests orígens, en Quim ens ho exposa com si fos una aventura i anem vivint els apassionants passos per arribar a les cuines de totes les èpoques i països. Perquè l'arròs és

QUIM MARQUÈS

Arrossos

Orígens, curiositats i receptes

Cossetània Edicions, 2017, 142 pàg.

una menja internacional que tots els estils i maneres de cuinar han fet seva.

Un altre capítol va de l'arròs a Catalunya i València, on ens explica la història i l'actualitat tant al delta de l'Ebre, com a Pals de l'Empordà i a València, d'on surten les millors qualitats d'aquest cereal que, segons el cuiner, és el millor transmissor de sabors que té la cuina.

Com a estudiós del tema, dedica un minicapítol a «Curiositats de l'arròs», per passar a un resum de l'arròs com a aliment, seguit d'un «Decàleg per cuinar bé l'arròs» i anar al receptari d'en Quim Marquès, amb un índex on classifica temàticament les seves receptes. Arrossos secs, melosos, caldosos, seguit dels de grans xefs.

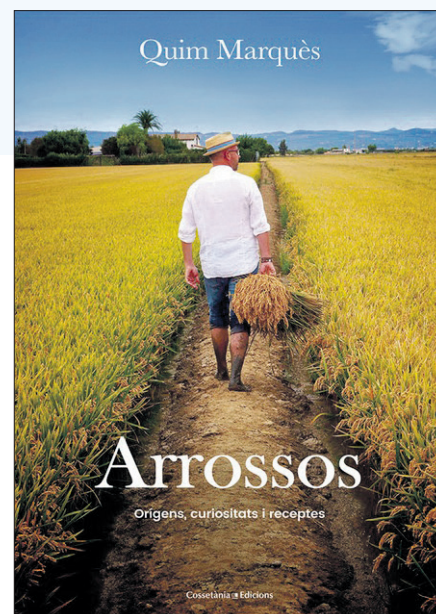
Podríeu pensar que és un llibre de propaganda del seu prestigiós restaurant de la Barceloneta, però

si fos així no caldria tot l'esforç per documentar-nos i fer-nos passar una bona estona amb el que us he dit més amunt. Posant ordre als seus plats i incitar-vos a anar a casa seva en tenia prou. En canvi, ha fet un bon repàs per les cuines dels seus col·legues i ens ha regalat una història que, tot i ser familiar, ens endinsa a una manera de ser molt de casa nostra, que fan del pròleg d'introducció una història familiar prou entranyable.

No és gens sobrer una lloança a la manufactura del llibre, tant per la munició de fotografies, com la d'utilització de papers de diferents colors, per fer més útil, sobretot, la part pràctica de les receptes. No puc, ni seria honest, que jo us parlés de la vessant culinària, però si han sabut fer aquest llibre, bé deuen saber fer un bon arròs.

Bon profit!

Pere Fàbregues
Llibreter
pere.fabregues@yahoo.es

Crítica teatral

Sota l'ombra de la febre d'or

«DESIG SOTA ELS OMS»,
d'Eugene O'Neill

INTÈRPRETS: Pep Cruz, Laura Conejero, Ivan Benet, Pepo Blasco, Santi Ricart, Àngela Jové, Carles Arquimbau, Eduard Muntada, Laura Pujolàs, Gal·la Sabaté, Noël Olivé, Àngel Cerdanya, Iban Beltran / Carol Duran (música) i Lluís Gómez (música)

DIRECCIÓ: Joan Ollé
Sala Gran, Teatre Nacional de Catalunya, Barcelona. Fins al 26 de novembre

Basant-se en el mite d'Eurípides —a casa dels déus no els busquis més realisme que el de la vida tal com raja— el dramaturg Eugene O'Neill (Nova York, 1888 - Boston, 1953), Premi Nobel de Literatura i repetidor de diversos premis Pulitzer, va estrenar el 1924 l'obra *Desig sota els oms* dins la línia que li va atorgar la consideració de ser un dels fundadors del teatre nord-americà modern i l'introduïdor als EUA del realisme dramàtic, que ja feia temps que corria per Europa. També es va distingir per incloure en els diàlegs dels seus personatges les variants dialectals segons els seus orígens, en aquest cas, una mena d'angloirlandès.

Tot això, en part, és el que ha volgut

© David Ruano

Els actors Ivan Benet, Pep Cruz i Laura Conejero, els tres protagonistes de l'obra «Desig sota els oms».

recollir la versió que Iban Beltran i Joan Ollé presenten al Teatre Nacional de Catalunya que, per adaptar-se encara més a les intencions originals de l'autor, ha comptat amb l'assessorament del lingüista Pere Navarro amb la introducció d'expressions d'un català de ressò entre camperol i dialectal.

Gairebé cent anys després, doncs, l'obra es ressent de la seva estructura i llargada (2 h i 15 min. amb entreacte), sobretot pel que fa a la primera part que, en un registre contemporani, es podria reduir amb una escena breu:

«Tres germanastres es disputen la granja a l'espera que arribi el pare vidu casat amb una noia jove carregada d'ambició. Punt.» No és fins a la segona part, que l'obra entra en la trama dramàtica perfilada per Eugene O'Neill, quan arriba la criatura del nou matrimoni i creix la tensió entre el vell pare i el fill hereu de la segona mare i la competència per l'amor de la bella jove novvinguda a la granja, amb final tràgic, que deixo com a sorpresa per als espectadors. Tot en un marc geogràfic de ruralia empobrida de la segona me-

tat del segle XIX i sota el miratge de la febre de l'or de Califòrnia, on fugen els dos primers germans de la nissaga, comprats i pagats pel dot de la mare morta que el fill protagonista guarda enterrat en un racó de l'era sota terra.

¿I com es resol una obra que patina lleugerament pel seu argument cent anys després? Doncs sembla que presentant-la amb una gran escenografia —la Sala Gran del TNC ho exigeix, esclar— emmarcada per la casa de fusta de la granja, sota una enorme escala i un pont que travessa la planúria davant d'una gegantina projecció paisatgística —segurament que volent representar els oms del títol— i utilitzant la plataforma mòbil tipus cavallets per anar passant de l'exterior de la casa a la cuina i de la cuina a les cambres, en un joc de diorama de grans dimensions.

I enmig d'aquesta gran escenografia, els intèrprets van donant corda a cadascun dels seus personatges. I aquí hi ha la millor part del muntatge. La rudesia i salvatge de Pep Cruz en el paper del vell Cabot; la força ambiciosa i seductora de Laura Conejero en el paper de la jove Abbie; el caràcter dòcil, bon jan i murri a la vegada d'Ivan Benet en el paper del fillastre Eben; i combinant papers més secundaris, Santi Ricart i Pepo Blasco, els germanastres de la primera part; i la resta de la *troupe* fins a marcar-se un ball cèltic a l'hora de la festa del bateig de la criatura. Moment de relax coreogràfic dins de la trama.

Andreu Sotorra
Escriptor i periodista
andreusotorra@gmail.com

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

Nieves Barragán, autora del projecte «Pastoral en zapatillas»

«De vegades, parlar de fe a casa ens fa vergonya»

Carme Munté

Pastoral en zapatillas (Edebé) és la nova proposta dels salesians per viure la fe en família. És un projecte que es presenta en forma de fitxes i que va sorgir de la Comissió Nacional de Parròquies dels salesians. *Pastoral en zapatillas* respon a la demanda de les famílies de comptar amb materials que les ajudin a la descoberta de l'Evangeli amb els fills i de compartir moments d'espiritualitat a casa. Una de les autores del projecte és Nieves Barragán Brun, metgessa de família, casada des de fa trenta anys, mare de tres fills (de 28, 25 i 18 anys) i molt implicada a la parròquia Sant Joan Bosco de la Meridiana de Barcelona.

Quines són les dificultats per viure una Pastoral Familiar plena?

La vida d'avui exigeix molta organització horària per donar resposta a totes les activitats: feina dels pares, estudi dels fills, activitats extra dels pares i/o fills, cura d'algú que pugui estar malalt, activitats de casa (neteja, fer el sopar, etc.). Queda poc temps per estar junts tranquil·lament. A més, en general, els adults han perdut el sentit religiós profund i ni tan sols van a missa, encara que ells mateixos s'anomenin creients. N'hi ha que sí que són participants actius de la litúrgia, de les xerrades, etc., però no troben la manera de compartir-ho amb els fills. Al final, parlar de fe a casa es torna «antinatural». Potser, fins i tot ens fa vergonya, de la mateixa manera que ens pot costar parlar de sexualitat o d'altres temes poc habituals. Deleguem a l'escola o a la parròquia l'educació, que sobretot és un tema de la família.

Per què els costa tant als pares transmetre la fe?

Per a molts adults la formació religiosa és escassa i poc contrastada. Molts són autodidactes i transmeten més la pràctica de la religió que no un veritable estil de vida. Aquesta desconexió entre vida i creences no té força quan els fills arriben a l'adolescència i molts no volen anar ja amb els seus pares. Un

Nieves Barragán amb la seva família.

«Pastoral en zapatillas» es presenta en forma de fitxes per treballar a casa.

altre factor que potser no hi ajuda és la falta de materials religiosos per facilitar la comunicació profunda entre els membres de la família. Calen eines per compartir el que som i el que volem ser entre pares i fills, i també amb els avis. Per descomptat que hi ha famílies que sí que fan aquesta transmissió de la fe, i, a més, ho fan molt bé. L'Església és plural i els seus membres formen famílies que segons el moment i les

circumstàncies troben diferents graus de dificultat per compartir la seva fe.

La comunicació a la família és molt important, però tot sovint es deixa de banda. Què aconsellaria en aquest sentit?

Que els pares i els avis s'acostumin a explicar el que els ha passat a ells aquell dia, de forma que els fills ho puguin entendre. Les coses bones i les tristes, totes. També preguntar als

fills per l'escola, els amics... però la pregunta ha de ser seguida d'un silenci i una mirada per escoltar. La pregunta no pot ser una rutina sense interès de conèixer. Aquestes converses són les que expliquen qui era Jesús i com

vol que actuem a les coses normals de la vida i com el nostre cor ha de tenir sentiments positius envers les persones, els animals i la natura. Hem d'aprofitar quan anem pel carrer per anar parlant, a la taula, a l'hora d'anar a dormir...

Quina és la vostra experiència personal?

Quan els meus fills eren petits parlàvem de valors mitjançant els contes, comentàvem les notícies de la televisió, el que els passava a l'escola. Sempre hem intentat explicar les coses donant-los un color d'evangeli. Hem anat a missa cada diumenge i a les Pasques Joves-Familiars des que eren nadons. Ells i nosaltres sempre hem tingut el nostre grup a la parròquia. Quan eren petits resàvem el «Jesusito de mi vida...», seguit d'una reflexió del dia i una acció de gràcies. Acabàvem explicant un conte. La mateixa rutina cada nit. El que potser no hem fet és pregar junts a casa quan eren adolescents. Això és el que intenta afavorir *Pastoral en zapatillas*.

Com sorgeix la proposta de fer Pastoral en zapatillas?

El projecte sorgeix de la Comissió Nacional de Parròquies perquè busquem la forma d'apropar la parròquia a la gent. Ens plantejem contínuament com ha de ser la parròquia del segle XXI. És important trobar les formes i els materials que hi ajudin; el contingut ja el tenim de fa 2.000 anys, però ens hem d'adaptar perquè hem perdut molta gent i cal mostrar que som persones normals que vivim, treballem i anem a la parròquia buscant un camí a la vida amb sentit, compartint amb els altres, amb un model que és el de Jesús i amb una Església que cal modernitzar des de dins, perquè no perdi l'essència. Tot a poc a poc, però sense excessiva lentitud, pensant en els fills i en els nets, però també en els que hi som ara.

Rauxa

Sense horitzó

Eduard Brufau

Abans que la crisi econòmica s'instal·lés entre nosaltres —d'això ja fa gairebé deu anys— els de la nostra generació ens crèiem capaços de projectar la mirada cap al futur. Havent viscut sempre en una prosperitat general, les coses només podien anar a millor i per a nosaltres aquesta era una veritat tan inamovible com que el sol surt i es pon cada dia al marge de la nostra voluntat. Avesats a un progrés continu, i educats en aquesta creença, res no ens feia pensar que el retrocés fos possible.

Però amb l'aparició de la crisi econòmica, per primera vegada en la nostra vida l'horitzó, que sempre ens havia semblat tan clar, quedava entelat per una boira cada vegada

més espessa sense que ningú en sabés donar cap explicació satisfactòria. Imaginar el futur personal i col·lectiu, que fins aleshores havia resultat tan fàcil, progressivament esdevenia un exercici inesperadament feixuc. Avui l'horitzó ha desaparegut i la boira no ens deixa veure més enllà d'uns pocs passos. Si tirem endavant amb pas decidit, qui ens assegura que en realitat no estem reculant?; si trenquem cap a la dreta o cap a l'esquerra, no ens trobarem tal vegada amb un precipici?; i si mai la boira s'esvaeix, quin paisatge ens revelarà? Europa ho havia confiat tot a l'economia, i ara que aquesta s'esquerda, la societat, la política i la cultura europees es mostren inquietantment febles i inoperants.